

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Akademia Nauk
Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile**

Data przeprowadzenia wizytacji: **5-6 grudnia 2024 roku**

Warszawa, 2025

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA	7
4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	8
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	8
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	16
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	25
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	31
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	36
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	41
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	43
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	46
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	49
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	50
5. Załączniki:	56
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	56
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	56
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	56
Część I – ocena losowo wybranych prac etapowych	56

Część II – ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	56
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	56
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	56
Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego _	56

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Piotr Frączek - członek PKA

członkowie:

1. dr Agnieszka Jakubowska - członek PKA
2. dr hab. Wiesław Ciechomski – ekspert PKA
3. mgr Sebastian Snop – ekspert PKA ds. pracodawców
4. mgr Tomasz Lewiński - ekspert PKA ds. pracodawców
5. Jan Wieczorek – ekspert PKA ds. studenckich
6. mgr Amadeusz Przezpolewski – sekretarz zespołu oceniającego PKA

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym w Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2024/2025. Poprzednia ocena programowa kierunku miała miejsce w dniach 13-14 listopada 2018 roku. Wówczas wszystkie przyjęte przez Polską Komisję Akredytacyjną kryteria jakościowe oceny programowej uzyskały ocenę „w pełni”. Uchwałą nr 147/2019 z dnia 28 marca 2019 r. Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej wydało dla kierunku ocenę pozytywną.

Wizytacja została przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny przekazanym przez Władze Uczelni. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni, a dalszy jej przebieg odbywał się zgodnie z ustalonym wcześniej harmonogramem. W trakcie wizytacji przeprowadzono spotkania z zespołem przygotowującym raport samooceny, osobami odpowiedzialnymi za doskonalenie jakości na ocenianym kierunku, w tym funkcjonowanie wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia i publiczny dostęp do informacji o programie studiów, pracownikami odpowiedzialnymi za umiędzynarodowienie procesu kształcenia, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, studentami oraz nauczycielami akademickimi. Ponadto przeprowadzono hospitację zajęć dydaktycznych, dokonano oceny losowo wybranych prac dyplomowych i etapowych, a także przeglądu bazy dydaktycznej wykorzystywanej w procesie kształcenia. Przed zakończeniem wizytacji sformułowano wstępne wnioski, o których Przewodniczący zespołu oceniającego PKA poinformował Władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	dyscyplina wiodąca - <i>ekonomia i finanse</i> – 90 % pozostałe dyscypliny – <i>nauki o zarządzaniu i jakości</i> - 10 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	180 ECTS / 6 semestrów	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	960 godzin / 6 miesięcy / 42 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. rachunkowość i doradztwo podatkowe 2. ekonomia menedżerska 3. informatyk - analityk procesów biznesowych 4. inwestycje i nieruchomości 5. turystyka i hotelarstwo	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	63	40
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	3526 godzin	3022 godziny
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	125 ECTS	109 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	157 ECTS	156 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	93 ECTS	93 ECTS

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia pierwszego stopnia/studia drugiego stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne i niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek	dyscyplina wiodąca - <i>ekonomia i finanse</i> – 78 % pozostałe dyscypliny: • <i>nauki o zarządzaniu i jakości</i> - 10 % • <i>inżynieria lądowa, geodezja i transport</i> – 16 %	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	120 ECTS / 4 semestry	
Wymiar praktyk zawodowych/liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym	480 godzin / 3 miesiące / 16 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	1. <i>rachunkowość i doradztwo podatkowe</i> 2. <i>ekonomia menedżerska</i> 3. <i>logistyka transportu</i>	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	82	23
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1689 godzin	1336 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	63 ECTS	49 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	89 ECTS	89 ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	65 ECTS	65 ECTS

3. Propozycja oceny stopnia spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej określona przez zespół oceniający PKA

Szczegółowe kryterium oceny programowej	Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium określona przez zespół oceniający PKA kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione
Kryterium 1. konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 2. realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 3. przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	kryterium spełnione
Kryterium 4. kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	kryterium spełnione częściowo
Kryterium 5. infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	kryterium spełnione
Kryterium 6. współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 7. warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	kryterium spełnione
Kryterium 8. wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	kryterium spełnione
Kryterium 9. publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	kryterium spełnione
Kryterium 10. polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	kryterium spełnione częściowo

4. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile (dalej: ANS) jest największym podmiotem edukacji wyższej w swoim subregionie, który swoim zasięgiem obejmuje powiaty: złotowski, pilski, czarnkowsko-trzcieński, chodzieski i wągrowiecki, należące do województwa wielkopolskiego. Uczelnia została utworzona 1 sierpnia 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 lipca 2000 r., na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1997 r. o wyższych szkołach zawodowych (Dz. U. nr 96 poz. 590. z późn. zm.) pod nazwą Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Pile. Kształcenie na kierunku studiów ekonomia odbywa się w Uczelni niemalże od początku jej istnienia, studia pierwszego stopnia funkcjonują w ANS w Pile od roku 2003, zgoda na prowadzenie tego kierunku została wydana przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki w roku 2003 (decyzja znak DSW-2-BR-4002-83/03, z dnia 11.06.2003 r.). Natomiast kształcenie na studiach drugiego stopnia na kierunku ekonomia, profil praktyczny odbywa się w Uczelni od 01.10.2020 (pozwolenie ministra znak DSW.WNP.5014.27.2020.5.DCz, z dnia 15.06.2020). W Akademii Nauk Stosowanych w Pile obowiązuje Strategia Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile na lata 2015-2025, która została przyjęta do realizacji uchwałą Senatu Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile w dniu 18 grudnia 2014 roku (uchwała nr XXVII/175/14). Misja Uczelni, która została uchwalona przez Senat w roku 2014, jest ciągle aktualna i zawiera się w następującym sformułowaniu „Świadomi rosnących potrzeb edukacyjnych, innowacyjnych, badawczo rozwojowych i społeczno-kulturowych w powiązaniu z wysoką jakością kształcenia dla gospodarki i inteligentnego rozwoju w dynamicznie rozwijającym się globalnym społeczeństwie informacyjnym, uczynimy wszystko, aby Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile, będąc największą uczelnią w subregionie pilskim, zgodnie ze słowami jej patrona i „Być narodowi użytecznym”, poprzez bogatą różnorodną ofertę edukacyjną, dostosowaną do obecnych i przyszłych potrzeb lokalnego i regionalnego rynku pracy oraz do oczekiwań pracodawców stała się emanacją relacji nauka – biznes”. Główne cele strategiczne Uczelni, zawarte w powyższym dokumencie są następujące:

1. wysoka jakość kształcenia,
2. badania naukowe dla inteligentnego rozwoju,
3. kreowanie innowacyjności północnej Wielkopolski.

Każdy z celów strategicznych zawiera szereg celów operacyjnych oraz mierników, które pozwalają na ewaluację (interim oraz ex-post) i określenie czy cele dokumentu strategicznego zostały osiągnięte.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym w Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile wpisują się w misję i cele strategiczne Uczelni, a także Katedry Ekonomii, która jest odpowiedzialna za realizację kształcenia na powyższym kierunku.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia na studiach pierwszego stopnia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek został przypisany (*ekonomia i finanse* – 90%; *nauki o zarządzaniu i jakości* – 10%). Natomiast na studiach drugiego stopnia koncepcja i cele kształcenia nie w pełni mieszczą się w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek studiów tj. *ekonomia i finanse* (78%), *nauki o zarządzaniu i jakości* (6%) oraz *inżynieria lądowa, geodezja i transport* (16%). Koncepcja

i cele kształcenia na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia niewątpliwie można ulokować w dyscyplinach: *ekonomia i finanse* oraz *nauki o zarządzaniu i jakości*. Trudno jest jednak wskazać, aby koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia wpisywały się w dyscyplinę *inżynieria lądowa, geodezja i transport*.

W założeniu studia na ocenianym kierunku pozwalają na uzyskanie zaawansowanej, poszerzonej i pogłębionej wiedzy z zakresu mikro- i makroekonomii, zaawansowanych metod ilościowych, poszerzonej wiedzy z zakresu rachunkowości, doradztwa podatkowego. Umożliwiają założenie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej w zakresie rachunkowości, zdobywania środków zewnętrznych, zarządzania oraz komunikowania z otoczeniem. Kształcenie oparte jest głównie na zajęciach o charakterze praktycznym (tj. ćwiczeniach, projektach, laboratoriach), podczas których wykorzystywane jest aktualnie stosowane na rynku oprogramowanie komputerowe. Natomiast studia drugiego stopnia umożliwiają poszerzenie zdobytej podczas studiów pierwszego stopnia wiedzy, wzbogacenie umiejętności i rozwój kompetencji. Studia drugiego stopnia na kierunku ekonomia to szeroki zakres konkretnej i praktycznej wiedzy ekonomicznej, która może być wykorzystywana przez absolwentów kierunku nie tylko do prowadzenia własnej działalności gospodarczej, ale również w różnego rodzaju podmiotach gospodarczych czy instytucjach.

W opracowaniu oraz aktualizowaniu programu studiów na kierunku ekonomia pierwszego i drugiego stopnia Uczelnia wykorzystuje opinie partnerów z otoczenia społeczno-gospodarczego m.in. uzyskane w wyniku konsultacji z takimi podmiotami, jak Signify Poland, Kodam sp z o.o., Fram Finanse; doświadczenia zaczerpnięte z takich wydarzeń jak konferencja Rynek pracy, Targi Pracy; a także opinii pochodzących z lokalnych samorządów np. Starostwo Powiatowe w Pile czy organizacji zrzeszających pracodawców np. Izba Gospodarcza Północnej Wielkopolski. Potrzeby rynku pracy, potwierdzone przez szereg raportów, analiz oraz oczekiwań zgłaszanych przez otoczenie społeczno-gospodarcze zdecydowały o wyborze i utworzeniu na wizytowanym kierunku studiów następujących specjalności:

1. studia pierwszego stopnia:
 - a. *rachunkowość i doradztwo podatkowe;*
 - b. *ekonomia menedżerska;*
 - c. *informatyk - analityk procesów biznesowych;*
 - d. *inwestycje i nieruchomości;*
 - e. *turystyka i hotelarstwo;*
2. studia drugiego stopnia:
 - a. *rachunkowość i doradztwo podatkowe;*
 - b. *ekonomia menedżerska;*
 - c. *logistyka transportu.*

Zastrzeżenia zespołu oceniającego PKA budzi nazwa specjalności na studiach pierwszego stopnia *informatyk - analityk procesów biznesowych*, ponieważ sugeruje ona, iż celem kształcenia na tej specjalności jest wykształcenie informatyka. Podczas gdy analiza koncepcji oraz treści kształcenia prowadzi do wniosku, że celem tej specjalności studiów jest wykształcenie analityków procesów biznesowych profesjonalnie przygotowanych do pracy z nowoczesnymi środkami, metodami i narzędziami informatycznymi we wszystkich sferach biznesu.

Koncepcja i cele kształcenia na wizytowanym kierunku uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Ponadto zostały

one określone we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi i wewnętrznymi i w założeniach koncepcji kształcenia uwzględniono nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania. Nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w ANS w Pile uregulowane zostało poprzez zarządzenie nr 24/22 Rektora ANS im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 26 maja 2022 r. w sprawie funkcjonowania Zintegrowanego Systemu Informacyjno-Komunikacyjnego wraz z platformą e-learningu. Jednak pomimo posiadania wewnętrznych uregulowań w tym zakresie, Uczelnia obecnie zajęcia dydaktyczne prowadzi tylko w formie stacjonarnej.

Przedstawiony przez Uczelnię opis założonych kierunkowych efektów uczenia się przyjętych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia definiuje oczekiwany profil absolwenta kierunku. Opis ten jest zasadniczo zgodny z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin do których przyporządkowano kierunek.

W przypadku studiów pierwszego stopnia w opisie kierunkowych efektów uczenia się uwzględniono m.in. wiedzę o rodzajach struktur, instytucji i podmiotach rynkowych wskazując na ich elementy, więzi oraz relacje w perspektywie mikro-, mezo- i makroekonomicznej; metodach i narzędziach, w tym technikach pozyskiwania i wykorzystania danych w skali mikro- i makroekonomicznej; uwarunkowania, normy i reguły organizujące wybrane struktury i instytucje ekonomiczne, więzi między nimi i prawidłowości, jak również wiedzę z zakresu innych dziedzin naukowych i dyscyplin jako pomocniczych, w tym: *historii, nauk o kulturze fizycznej, nauk o zarządzaniu i jakości, nauk prawnych, geografii społeczno-gospodarczej, nauk socjologicznych, psychologii, informatyki, transportu* i ich relacji do *ekonomii*. Opis ten uwzględnia również, choć w niewielkim zakresie, kontekst międzynarodowy („absolwent posiada wiedzę umożliwiającą ocenę zjawisk ekonomicznych w perspektywie regionalnej, krajowej i międzynarodowej”). Kierunkowe efekty uczenia się dla studiów pierwszego stopnia osadzone zostały w praktyce gospodarczej (np. ma wiedzę „na temat zarządzania zmianami w organizacjach i konsekwencjach tych zmian, także w praktycznym ujęciu jej wykorzystania”, zna „narzędzia ilościowe wykorzystywane w badaniach ekonomicznych oraz do rozwiązywania problemów decyzyjnych strategicznych i operacyjnych”, zna „podstawy funkcjonowania, rozwoju i tworzenia przedsiębiorstw o różnym profilu oraz zarządzania procesami”).

O zgodności efektów uczenia się z praktycznym profilem studiów świadczy uwzględnienie w ich opisie takich umiejętności, jak m.in. „potrafi prognozować praktyczne skutki konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych z praktycznym wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi analizy ekonomicznej i statystycznej”; „prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi (prawnymi, zawodowymi) w celu rozwiązania konkretnego, złożonego i nietypowego problemu w sferze gospodarczej”; „potrafi wykorzystać właściwe metody i techniki badawcze do ustnego i pisemnego opisu i analizy zjawisk ekonomicznych, także przy użyciu sprzętu i oprogramowania informatycznego”.

W przypadku studiów drugiego stopnia w opisie kierunkowych efektów uczenia się uwzględniono m.in. rozszerzoną wiedzę na temat funkcjonowania gospodarki, relacji zachodzących między jej podmiotami i otoczeniem w wymiarze mikro- i makroekonomicznym, funkcjonowania instytucji rynkowych, zakresu i form interwencji państwowej oraz wyzwań związanych z procesami integracji i globalizacji gospodarki światowej; zaawansowaną wiedzę na temat głównych tendencji rozwojowych współczesnego świata, w szczególności w zakresie koncepcji rozwoju zrównoważonego, zagadnień związanych ze środowiskiem naturalnym i społeczno-ekonomicznymi aspektami wzrostu gospodarczego. Przyjęty dla drugiego stopnia studiów opis kierunkowych efektów uczenia się uwzględnia w znacznie szerszym, w

porównaniu do studiów pierwszego stopnia, kontekst międzynarodowy, tj. „posiada szeroką wiedzę na temat funkcjonowania powiązań międzynarodowych pomiędzy przedsiębiorstwami prywatnymi, jednostkami sektora finansowego, podmiotami sektora publicznego i instytucjami ponadnarodowymi, szczególnie w zakresie wymiany handlowej, transferów pieniężnych i kapitałowych, regulacji prawnych, polityki gospodarczej”.

Kierunkowe efekty uczenia się założone dla studiów drugiego stopnia również osadzone zostały w praktyce gospodarczej (np. ma „pogłębioną wiedzę w zakresie rozwoju nauk ekonomicznych, zmian paradygmatów ekonomii głównego nurtu i ekonomii heterodoksyjnej, powiązań pomiędzy teorią ekonomiczną a praktyką gospodarczą”, „zna i rozumie procesy związane z tworzeniem, zarządzaniem, optymalizacją produkcji/usług i rolą menedżera w tym procesie dla przedsiębiorstw o różnej skali działalności i strukturze własnościowej, a także zasady i instrumenty konkurencji i kooperacji podmiotów gospodarczych na szczeblu lokalnym, regionalnym, krajowym i międzynarodowym”). O zgodności efektów uczenia się z praktycznym profilem studiów świadczy uwzględnienie w ich opisie takich umiejętności, jak m.in.: „potrafi wykorzystać posiadaną wiedzę do oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej podmiotów gospodarczych i rozwiązywania zadań, szczególnie w zakresie złożonych problemów o charakterze rachunkowo-księgowym”; „potrafi sformułować, ocenić i rozwiązać problem z zakresu zarządzania przedsiębiorstwem i funkcją menedżera oraz znaleźć sposoby wdrożenia nowych, innowacyjnych rozwiązań”; „potrafi dokonać oceny procesów zachodzących w globalnej gospodarce i dokonać krytycznej analizy i interpretacji zjawisk o charakterze ekonomiczno-społecznym i środowiskowym w kontekście paradygmatu zrównoważonego rozwoju”.

Opis kierunkowych efektów uczenia się na studiach pierwszego i drugiego stopnia uwzględnia kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku ekonomia.

W zakresie umiejętności, zarówno w odniesieniu do studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia, w założonym opisie kierunkowych efektów uczenia się wskazano efekty uczenia się określające konieczność nabycia zdolności komunikowania się w języku obcym. Na studiach pierwszego jest K1P_U15: „Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego w obszarze ekonomii”, natomiast na studiach drugiego stopnia K_U10: „Potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią”.

Założone dla kierunku ekonomia efekty uczenia się zostały przypisane do kategorii opisowych wynikających z charakterystyk poziomu 6 (pierwszy stopień studiów) oraz poziomu 7 (drugi stopień studiów) Polskiej Ramy Kwalifikacji, jednak w wielu zapisach nie są z nimi zgodne. Uczelnia zarówno w raporcie samooceny, jak również w aktualnych programach studiów kierunku ekonomia, deklaruje, iż pod względem formalnym przyjęty opis efektów uczenia się spełnia wymagania określone w rozporządzeniu MNiSW z dnia 2 listopada 2011 r. w sprawie KRK dla Szkolnictwa Wyższego (Dz. U. Nr 253, Poz. 1520). Uwzględniając obowiązujące obecnie uwarunkowania prawne dotyczące opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, przyjęcie przez Uczelnię wskazanych powyżej ram formalnych nie jest prawidłowe.

Podkreślić należy, że ANS w Pile posiada poprawnie opracowane wytyczne dotyczące projektowania programu studiów, w tym opisu założonych efektów uczenia się, które zawarto w opisie procesu P01-00 pt. Projektowanie i zatwierdzanie programu studiów, będącego elementem Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia ANS w Pile (WSZJK). Szczegółowe wytyczne w zakresie projektowania opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu

kształcenia wskazano również w zarządzeniu nr 20/20 Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 4 marca 2020 roku w sprawie szczegółowych wytycznych w zakresie tworzenia i doskonalenia programów studiów, w którym zapisano konieczność zapewnienia spójności i komplementarności opisu kierunkowych efektów uczenia się z właściwymi podstawami prawnymi tworzenia tego opisu, tj.:

- uniwersalnymi charakterystykami poziomu 6 lub 7 PRK, określonymi w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji,
- charakterystykami drugiego stopnia poziomu 6 lub 7 PRK, typowymi dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego określonymi w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 28 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji.

W przypadku kierunku ekonomia nie zapewniono jednak spójności z właściwymi podstawami prawnymi tworzenia tego opisu programu studiów.

Brak zgodności przyjętego dla kierunku ekonomia opisu kierunkowych efektów uczenia się z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji widoczny jest w szczególności w braku przyjęcia odpowiedniej głębi w opisie poziomu dostarczanej wiedzy w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia. W kluczowych dla kierunku zakresach wiedzy przyjęto jej poziom „podstawowy”, przy wymaganym charakterystykami 6 poziomu PRK poziomie „zaawansowanym”. Przykładowo w opisie kierunkowych efektów uczenia się dla studiów pierwszego stopnia założono: (K1P_W01) „Zna podstawową terminologię używaną w ekonomii i finansach ...”; czy też (K1P_W02) „Ma podstawową wiedzę o rodzajach struktur, instytucji i podmiotach rynkowych ...”. Część z założonych efektów uczenia się w zakresie umiejętności nie została sformułowana w sposób właściwy dla tej kategorii efektów uczenia się, jak również uwarunkowań profilu praktycznego. Uczelnia w opisie kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności założyła m.in. takie opisy jak: Umie określić... Potrafi także wyjaśniać... (K1P_U04); Dostrzega relacje ... (K1P_U10); Potrafi wskazać różnice (K1P_U14). Wskazane deskryptory są odpowiednie dla kategorii wiedzy pokrywając charakterystykę P6S_WG w zakresie profilu praktycznego, tj. zastosowania praktycznego wiedzy w działalności zawodowej związanej z kierunkiem. W zakresie założonych dla kierunku umiejętności oczekiwane są natomiast opisy odnoszące się do umiejętności formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów (P6S_UW).

Niezgodność opisów założonych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia z charakterystykami PRK widoczna jest również w sposobie sformułowania efektów w zakresie kompetencji społecznych. Uczelnia opisując kompetencje społeczne posługuje się takimi deskryptorami jak m.in.: „Ma świadomość ...” (K1P_K01, K1P_K02, K1P_K03), „Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej ...” (K1P_K05). Tak określony opis efektów uczenia się nie daje podstaw do stworzenia właściwego systemu weryfikacji w czasie studiów. Nie jest on również zgodny z charakterystykami PRK w tym obszarze zakładającymi kształtowanie w procesie nauczania „gotowości do ...” oczekiwanych zachowań w przyszłym życiu zawodowym.

W odniesieniu do studiów drugiego stopnia poziom głębi w opisie poziomu dostarczanej wiedzy jest odpowiedni, przykładowo (K_W02) „Posiada pogłębioną wiedzę w zakresie rozwoju nauk ekonomicznych, zmian paradygmatów ekonomii głównego nurtu ...”, nie zapewniono natomiast pokrycia wszystkich wymaganych charakterystyk II stopnia w zakresie umiejętności. W opisie założonych dla kierunku umiejętności nie zaplanowano bowiem kluczowego z punktu widzenia

przygotowania absolwenta do pełnienia ról zawodowych efektu uczenia się pokrywającego charakterystykę P7S_UW tj. „potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy i innowacyjnie wykonywać zadania (...) przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych”, czy też umiejętności testowania hipotez, bowiem w opisie efektów uczenia się założono jedynie ich formułowanie (K_U01).

W przypadku studiów drugiego stopnia, oprócz dyscypliny *ekonomia i finanse* (78%) oraz *nauki o zarządzaniu i jakości* (6%), kierunek przypisany został również w 16% do dyscypliny *inżynieria lądowa, geodezja i transport*, co uzasadniono następującymi kierunkowymi efektami uczenia się, w które w założeniu wyposażony będzie absolwent:

- w zakresie wiedzy: K_W10 „Ma zaawansowaną wiedzę w zakresie procesów transportowych i logistycznych oraz procesów spedycyjnych oraz łańcucha dostaw oraz przewozu ładunków oraz zdarzeń komunikacyjnych”;
- w zakresie umiejętności: K_U11 „Potrafi zastosować wiedzę dotyczącą systemów, procesów, infrastruktury transportowej i logistycznej, spedycji, łańcucha dostaw oraz zdarzeń komunikacyjnych”.

W przypadku założonych umiejętności absolwenta studiów drugiego stopnia osadzonych w dyscyplinie *inżynieria lądowa, geodezja i transport* brak jest więc właściwego zdefiniowania sposobu wykorzystania wskazanej wiedzy w specyficznych obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Założone kierunkowe efekty uczenia się są sformułowane zasadniczo w sposób jednoznaczny, a ich osiągnięcie jest możliwe przy odpowiednim dla studiów wyższych nakładzie pracy i wysiłku studenta. Taki sposób ich przyjęcia i sformułowania, po usunięciu wskazanych powyżej nieprawidłowości, pozwala na wykreowanie systemu ich weryfikacji.

W programie studiów kierunkowe efekty uczenia się przypisane zostały do poszczególnych zajęć i częściowo uszczegółowione. W ich opisie stwierdzono jednak występujące nieprawidłowości polegające na braku kompleksowej realizacji efektów kierunkowych na poziomie przypisanych do nich zajęć. Przykładowo na studiach pierwszego stopnia:

- efekt kierunkowy K1P_W14 „Zna podstawowe narzędzia ilościowe wykorzystywane w badaniach ekonomicznych oraz do rozwiązywania problemów decyzyjnych strategicznych i operacyjnych”, zgodnie z przedstawioną macierzą efektów się, realizowany jest wyłącznie na zajęciach matematyka II, gdzie jego zakres zawężono do opisu: „Zna podstawowe metody rozwiązywania układów równań do wykorzystania w celu rozwiązywania problemów decyzyjnych w ekonomii”;
- efekt kierunkowy K1P_W12 „Zna podstawowe mechanizmy finansowania przedsiębiorstw oraz zasady gospodarowania i obrotu aktywami finansowymi”, zgodnie z przedstawioną macierzą efektów, realizowany jest wyłącznie na zajęciach rachunkowość II, gdzie jego zakres sformułowano jako: „Zna i rozumie w stopniu zaawansowanym terminologię używaną w ekonomii i finansach, rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie *nauk ekonomicznych*, w tym w obszarze rachunkowości”.

Powyższe przykłady wskazują, że przypisane do zajęć efekty uczenia się realizują tylko w niewielkim zakresie efekt kierunkowy, bądź też są zupełnie do niego nieadekwatne.

Zalecenia dotyczące kryterium 1 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia prowadzonym na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu praktycznym w Akademii Nauk Społecznych im. Stanisława Staszica są zgodne ze strategią Uczelni oraz na studiach pierwszego stopnia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, tj. *ekonomia i finanse* (dyscyplina wiodąca) oraz *nauki o zarządzaniu i jakości*. Natomiast w przypadku studiów drugiego stopnia koncepcja i cele kształcenia nie w pełni mieszczą się w dyscyplinach, do których został przypisany kierunek studiów tj. *ekonomia i finanse* (dyscyplina wiodąca), *nauki o zarządzaniu i jakości* oraz *inżynieria lądowa, geodezja i transport*. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia niewątpliwie można ulokować w dyscyplinach: *ekonomia i finanse* oraz *nauki o zarządzaniu i jakości*. Trudno jest jednak wskazać, aby koncepcja i cele kształcenia na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia, wpisywały się w dyscyplinę *inżynieria lądowa, geodezja i transport*. Ponadto na studiach pierwszego stopnia nazwa specjalności *informatyk - analityk procesów biznesowych* jest niezgodna z koncepcją, celami kształcenia oraz sformułowanymi efekty uczenia się dla tego poziomu studiów na kierunku ekonomia. Nazwa specjalności może sugerować, iż celem kształcenia jest wykształcenie informatyków, podczas gdy celem tej specjalności studiów jest wykształcenie analityków procesów biznesowych profesjonalnie przygotowanych do pracy z nowoczesnymi narzędziami informatycznymi w biznesie. Koncepcja i cele kształcenia na wizytowanym kierunku studiów uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku ekonomia oraz są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Ponadto zostały one określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, a także uwzględniają nauczanie i uczenie się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikające stąd uwarunkowania.

Efekty uczenia się, zarówno kierunkowe, jak i dla zajęć, są zgodne ze specyfiką kierunku ekonomia oraz profilem praktycznym. Są również w przeważającej mierze zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji. Zapewniona jest zgodność ich opisu z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany, a także stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. W ich opisie uwzględniono umiejętności praktyczne, komunikowania się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku. Efekty uczenia się są możliwe do osiągnięcia i sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji.

W ramach kryterium 1 stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające podjęcia działań naprawczych:

1. koncepcja i cele kształcenia oraz sformułowane efekty uczenia się dla kierunku ekonomia studia drugiego stopnia nie wykazują związku z dyscyplinami uzupełniającymi takimi jak *inżynieria lądowa, geodezja i transport*;
2. nazwa specjalności na studiach pierwszego stopnia *informatyk - analityk procesów biznesowych* jest niezgodna z koncepcją, celami kształcenia oraz sformułowanymi efekty uczenia się dla kierunku ekonomia studia pierwszego stopnia;
3. przyjęto niewłaściwe podstawy formalne tworzenia opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, niezgodnych z aktualnie obowiązującymi regulacjami prawnymi;
4. brak zgodności przyjętego dla kierunku ekonomia, studia pierwszego stopnia, opisu kierunkowych efektów uczenia z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji w opisie głębi dostarczanej wiedzy;
5. wystąpiła niezgodność stosowanych opisów (deskryptorów) założonych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia z charakterystykami PRK w obszarze umiejętności oraz kompetencji społecznych;
6. w przypadku założonych umiejętności absolwenta studiów drugiego stopnia brak jest kluczowego z punktu widzenia przygotowania absolwenta do pełnienia ról zawodowych efektu uczenia się pokrywającego charakterystykę P7S_UW tj. „potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy i innowacyjnie wykonywać zadania (...) przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych”, czy też umiejętności testowania hipotez, bowiem w opisie efektów uczenia się założono jedynie ich formułowanie (K_U01);
7. w przypadku założonych umiejętności absolwenta studiów drugiego stopnia osadzonych w dyscyplinie *inżynieria lądowa, geodezja i transport* brak jest właściwego zdefiniowania sposobu wykorzystania wskazanej wiedzy w specyficznych obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia;
8. stwierdzono niewłaściwe uszczegółowienie części efektów kierunkowych na poziomie zajęć, co nie zapewnia właściwej realizacji kierunkowych efektów uczenia się, a tym samym możliwości stworzenia poprawnego systemu ich weryfikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się przyporządkowanie studiów na kierunku ekonomia studia drugiego stopnia tylko do dyscyplin naukowych stanowiących jego teoretyczne podstawy oraz dominujących w koncepcji i celach kształcenia, a także w sformułowanych kierunkowych efektach uczenia się, z pominięciem dyscyplin subsydiarnych.
2. Zaleca się zmianę nazwy specjalności *informatyk - analityk procesów biznesowych* na studiach pierwszego stopnia.

3. Zaleca się przyjęcie właściwych podstaw formalnych tworzenia opisu zakładanych efektów uczenia się dla kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, zgodnych z aktualnie obowiązującymi regulacjami prawnymi.
4. Zaleca się zapewnienie w opisie kierunkowych efektów się na studiach pierwszego stopnia odpowiedniej głębi dostarczanej wiedzy zapewniając zgodność tego opisu z poziomem 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji.
5. Zaleca się dopasowanie opisów założonych kierunkowych efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia w obszarze umiejętności oraz kompetencji społecznych do odpowiednich deskryptorów założonych w charakterystykach PRK.
6. Zaleca się zapewnienie w opisie kierunkowych efektów się na studiach drugiego stopnia efektu uczenia się pokrywającego charakterystykę P7S_UW tj. „potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy i innowacyjnie wykonywać zadania (...) przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych oraz umiejętności testowania hipotez”.
7. Zaleca się w odniesieniu do założonych umiejętności absolwenta studiów drugiego stopnia osadzonych w dyscyplinie *inżynieria lądowa, geodezja i transport* właściwe zdefiniowanie sposobu wykorzystania wskazanej wiedzy w specyficznych obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku ekonomia.
8. Zaleca się przyjęcie poprawnego opisu efektów uczenia się założonych dla zajęć zapewniając kompleksową realizację wszystkich kierunkowych efektów uczenia się oraz możliwość stworzenia poprawnego systemu ich weryfikacji.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Założone dla kierunku ekonomia pierwszy i drugi stopień treści programowe zapisane zostały w programie studiów, a następnie uszczegółowione w sylabusach do zajęć. W strukturze programu studiów wydzielono grupę zajęć ogólnych i podstawowych (tylko na studiach pierwszego stopnia), kierunkowych oraz specjalizacyjnych (do wyboru). W ramach zajęć obligatoryjnych realizowane są treści programowe z zakresu kształcenia ogólnego, podstawowego i kierunkowego.

Grupa zajęć ogólnych (studia pierwszego stopnia) w założeniu pozwala na wszechstronny rozwój studentów. W skład tej grupy wchodzi takie zajęcia jak: *język obcy, wychowanie fizyczne* (na studiach stacjonarnych), *geografia gospodarcza, nauka o państwie, negocjacje i mediacje, podstawy socjologii, historia gospodarcza*.

Zajęcia podstawowe (obligatoryjne) na studiach pierwszego stopnia obejmują treści programowe m.in. z *mikro i makroekonomii, matematyki, prawa, technologii informacyjnych, rachunkowości, statystyki opisowej, ekonometrii, międzynarodowych stosunków gospodarczych, zarządzania, finansów i bankowości*. Treści kierunkowe realizowane są w ramach takich zajęć jak: *marketing i badania rynku, finanse publiczne i rynki finansowe, polityka gospodarcza, gospodarka regionalna, metody wyceny projektów gospodarczych, ekonomia integracji europejskiej, polityka społeczna, wprowadzenie do wykorzystania narzędzi AI i BigData w ekonomii*.

Aktualnie na studiach pierwszego stopnia treści programowe do wyboru oferowane są w ramach specjalności: *rachunkowość i doradztwo podatkowe, ekonomia menedżerska, informatyk - analityk procesów biznesowych, inwestycje i nieruchomości, turystyka i hotelarstwo*.

Program studiów drugiego stopnia w grupie zajęć obligatoryjnych (kierunkowych) przewiduje realizację pogłębionych treści programowych z zakresu *mikroekonomii i makroekonomii zaawansowanej, historii myśli ekonomicznej, ekonomii międzynarodowej, ekonomii zrównoważonego rozwoju, wnioskowania statystycznego, źródeł finansowania małych i średnich przedsiębiorstw, optymalizacji w procesie podejmowania decyzji, e-biznesu, zastosowania metod ilościowych w analizach mikro- i makroekonomicznych, etyki gospodarczej, prognozowania gospodarczego, protokołu dyplomatycznego i etykiety menedżera, języka obcego*. Aktualnie na studiach drugiego stopnia oferowane są trzy grupy zajęć do wyboru: *rachunkowość i doradztwo finansowe* (grupa 1), *ekonomia menedżerska* (grupa 3) oraz *logistyka transportu* (grupa 3).

Dopełnieniem realizacji treści programowych jest przewidziana na studiach pierwszego i drugiego stopnia praktyka zawodowa oraz seminaria dyplomowe.

Zaprojektowany układ zajęć tworzących program studiów jest w stanie zapewnić specyficzne treści programowe zarówno w odniesieniu do studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia. Treści przekazywane w ramach zajęć w prawidłowy sposób korespondują z normami, zasadami i aktualnym stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej i gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy, właściwych dla kierunku ekonomia. Znacząca część treści ma charakter praktyczny i ich opanowanie umożliwia właściwe przygotowanie do wykonywania zawodu. Zaplanowane treści programowe są w większości przypadków skorelowane z nazwą zajęć i uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie głównych dyscyplin do których przyporządkowano kierunek, tj. ekonomia i finanse oraz nauki o zarządzaniu i jakości. Podawana w sylabusach zalecana literatura jest w większości przypadków aktualna, jednak w odniesieniu do części zajęć należałoby wskazać również nowsze pozycje z omawianego zakresu. W zalecanej literaturze bardzo rzadko występują pozycje anglojęzyczne.

Założony w programie studiów układ treści programowych nie zapewnia natomiast uzyskania wszystkich kierunkowych efektów uczenia się. Przykładowo efekt kierunkowy na studiach pierwszego stopnia K1P_W08 „Ma wiedzę na temat etycznych i prawnych podstaw funkcjonowania procesów gospodarczych oraz ochrony własności intelektualnej w praktycznym ujęciu” (wypełniający charakterystykę P6S_WK PRK) w programie studiów, w grupie treści obligatoryjnych, przypisany został tylko do zajęć *gospodarka regionalna*, w ramach których nie zaplanowano do realizacji treści programowych (ani też metod weryfikacji) w zakresie ochrony własności intelektualnej. Efekt ten nie jest przewidziany do realizacji w większości oferowanych specjalności (oprócz specjalności *rachunkowość i doradztwo podatkowe*), co skutkuje tym, że absolwent studiów pierwszego stopnia nie ma możliwości pozyskać wiedzy w ww. zakresie.

Możliwość osiągnięcia szeregu z założonych dla studiów pierwszego i drugiego stopnia efektów kierunkowych uwarunkowane jest wyborem odpowiedniej specjalności. Przykładowo na studiach pierwszego stopnia (zgodnie z przedstawioną przez Uczelnię matrycą pokrycia efektów uczenia się):

- efekt kierunkowy K1P_U07 „Prawidłowo posługuje się systemami normatywnymi (prawnymi, zawodowymi) w celu rozwiązania konkretnego, złożonego i nietypowego problemu w sferze gospodarczej” nie będzie możliwy do realizacji przy wyborze ścieżki specjalizacyjnej *informatyk - analityk procesów biznesowych*;

- efekt kierunkowy K1P_K07 – „Pracuje i współpracuje z innymi ludźmi zgodnie z zasadami szacunku i tolerancji dla zróżnicowanych społeczeństw” nie będzie możliwy do realizacji przy wyborze ścieżki specjalizacyjnej *rachunkowość i doradztwo podatkowe*;
- efekt kierunkowy K1P_K09 „Potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy, adekwatnie do specyfiki wykonywanego zawodu w obszarze ekonomii i finansów” nie będzie możliwy do realizacji przy wyborze ścieżki specjalizacyjnej *informatyk - analityk procesów biznesowych, inwestycje i nieruchomości oraz turystyka i hotelarstwo*.

Na studiach drugiego stopnia studenci wybierający grupę zajęć do wyboru 1 nie mają możliwości realizacji następujących efektów kierunkowych:

- K_W10 „Ma zaawansowaną wiedzę w zakresie procesów transportowych i logistycznych oraz procesów spedycyjnych oraz łańcucha dostaw oraz przewozu ładunków oraz zdarzeń komunikacyjnych”;
- K_U09 „Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach projektów o charakterze rachunkowo-księgowym, w zakresie controllingu i audytu oraz przy opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań w sferze zarządzania”;
- K_U11 „Potrafi zastosować wiedzę dotyczącą systemów, procesów, infrastruktury transportowej i logistycznej, spedycji, łańcucha dostaw oraz zdarzeń komunikacyjnych”.

W konsekwencji student wybierając grupę zajęć do wyboru 1 nie realizuje żadnego z efektów kierunkowych osadzonych w dyscyplinie *inżynieria lądowa, geodezja i transport*, do której w 16% przypisano kierunek ekonomia, studia drugiego stopnia.

Analogicznie studenci wybierający grupę zajęć do wyboru 3 nie mają możliwości realizacji następujących efektów kierunkowych:

- K_W08 „Zna i rozumie skomplikowane zagadnienia prawne dotyczące funkcjonowania przedsiębiorstw prywatnych i państwowych, instytucji publicznych, organizacji non-profit i innych jednostek, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień prawnych w e-biznesie”;
- K_W09 „Zna i rozumie pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz procesy związane z wykorzystaniem tych uregulowań w kontekście funkcjonowania przedsiębiorstw i jednostek sektora publicznego”;
- K_U07 „Potrafi wykorzystać wiedzę prawniczą do rozwiązywania złożonych i nietypowych sytuacji w działalności gospodarczej przedsiębiorstw i instytucji rynkowych oraz znaleźć rozwiązanie danego problemu o charakterze wdrożeniowym”;
- K_U09 „Potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach projektów o charakterze rachunkowo-księgowym, w zakresie controllingu i audytu oraz przy opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań w sferze zarządzania”;
- K_K07 „Jest przygotowany do zasięgania opinii ekspertów w celu rozwiązywania problemów podmiotów gospodarczych w zakresie sprawozdawczości finansowej i zarządzania”.

Niepoprawne jest również przypisanie do zajęć z *języka obcego* realizacji efektu z kategorii głębi i zakresu nabywanej wiedzy (P6S_WG na studiach pierwszego stopnia oraz P7S_WG na studiach drugiego stopnia), gdyż zarówno zakres treści programowych, jak również przeznaczona do zajęć literatura, nie potwierdzają oczekiwanego dla tych kategorii poziomu zaawansowania przekazywanej wiedzy, a raczej wskazują na odpowiednie dla specyfiki tych zajęć kształtowanie umiejętności komunikowania się z otoczeniem z użyciem specjalistycznej terminologii.

Zasadniczym problemem w ocenie zgodności treści programowych z efektami uczenia się są również wskazane w kryterium 1 nieprawidłowości w przełożeniu kierunkowych efektów uczenia się na efekty przypisane do poszczególnych zajęć, co wymaga przeprowadzenia szczegółowej analizy na poziomie gremiów odpowiedzialnych za program studiów kierunku ekonomia.

Zgodnie z obowiązującym programem studia pierwszego stopnia na kierunku ekonomia trwają 6 semestrów i wymagają zdobycia łącznej liczby 180 punktów ECTS. Kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata. Studia drugiego stopnia trwają 4 semestry i wymagają zdobycia łącznej liczby 120 punktów ECTS. Kończą się uzyskaniem tytułu zawodowego magistra. Określony czas trwania studiów oraz nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczną do ukończenia studiów na poziomie pierwszego i drugiego stopnia zapewnia więc możliwość osiągnięcia przez studentów założonych efektów uczenia się.

Określona w programie studiów pierwszego stopnia łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, w zależności od wyboru specjalności, waha się między 1835 a 1925 godz. na studiach stacjonarnych (w tym 60 godz. *wychowania fizycznego*) oraz 1300 do 1389 godz. na studiach niestacjonarnych. Dodatkowo, niezależnie od formy studiów, na praktyki zawodowe przewidziano 960 godzin. Uczelnia jako wymiar zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach pierwszego stopnia wskazała odpowiednio 125 (studia stacjonarne) i 109 (studia niestacjonarne) punktów ECTS, co nie jest jednak zgodne ze wskazanym stanem faktycznym.

Określona w programie studiów drugiego stopnia łączna liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, w zależności od wyboru specjalności, waha się między 1050 a 1275 godz. na studiach stacjonarnych oraz 634 do 699 godz. na studiach niestacjonarnych. Dodatkowo, niezależnie od formy studiów, na praktyki zawodowe przewidziano 480 godz. Uczelnia jako wymiar zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów na studiach drugiego stopnia wskazała odpowiednio 63 (studia stacjonarne) i 49 (studia niestacjonarne) punktów ECTS, co jest zgodne ze stanem faktycznym.

Przewidziany w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia łączny wymiar zajęć realizowanych w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów oraz praktyk zawodowych zapewnia możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. W odniesieniu do studiów stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia rzeczywista, zgodna ze stanem faktycznym, liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodna z wymaganiami przepisów prawa.

Przyjęta na studiach pierwszego i drugiego stopnia sekwencja zajęć jest jednakowa na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Na studiach pierwszego stopnia zajęcia obligatoryjne realizowane są na wszystkich semestrach studiów, zajęcia specjalizacyjne rozpoczynają się już od semestru 2, a seminarium dyplomowe rozpoczyna się od czwartego semestru. Zajęcia z języka obcego zaplanowane zostały od semestru pierwszego do czwartego. Na studiach drugiego stopnia zajęcia obligatoryjne oraz w ramach grup zajęć do wyboru realizowane są na wszystkich semestrach studiów, a seminarium magisterskie odbywa się od drugiego semestru. Zajęcia z języka obcego zaplanowane zostały od semestru pierwszego do trzeciego. Poszczególne zajęcia na studiach pierwszego i drugiego stopnia realizowane są we właściwym następstwie czasowym, co pozwala na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Na ocenianym kierunku studiów stosowany jest odpowiedni dla profilu praktycznego zestaw form zajęć. Należą do nich wykłady oraz formy praktyczne zajęć zorganizowane jako ćwiczenia, laboratoria, projekty oraz seminaria. Formy praktyczne realizacji zajęć zorganizowanych na uczelni stanowią około 70% zajęć przewidzianych na studiach pierwszego stopnia oraz ponad 60% zajęć na studiach drugiego stopnia. Podkreślić należy duży udział zajęć zaplanowanych w formie laboratorium komputerowego, co stwarza odpowiednie warunki do projektowania zajęć z wykorzystaniem oprogramowania właściwego dla zawodowego rynku pracy absolwentów kierunku ekonomia.

W ramach obowiązującego na kierunku programu studiów pierwszego i drugiego stopnia student ma zapewnioną możliwość elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia poprzez dokonywanie wyboru określonej grupy zajęć. Zajęcia te na studiach pierwszego stopnia, niezależnie od formy studiów, mają wymiar 93 punktów ECTS, co stanowi ponad 50% ogółu punktów ECTS niezbędnych do ukończenia studiów na tym poziomie. Na wybór ten składają się zajęcia specjalizacyjne. Zajęciom do wyboru na studiach drugiego stopnia przypisano 65 punktów ECTS (54% ogółu punktów ECTS). Składają się na nie zajęcia w ramach grup zajęć do wyboru.

W programie studiów pierwszego i drugiego stopnia ujęte zostały zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne. Uczelnia do tej grupy zaliczyła większość realizowanych na kierunku zajęć przyporządkowując im łącznie (jednakowo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych) na studiach pierwszego stopnia 157 punktów ECTS (87% łącznej liczby ECTS), a na studiach drugiego stopnia 89 punktów ECTS (74% łącznej liczby ECTS). Formalnie spełnione są więc istniejące w tym zakresie wymagania, jednak Uczelnia do tej grupy zalicza szereg zajęć, w ramach których nie wskazano jednoznacznie jakie czynności praktyczne zgodne z zawodowym rynkiem pracy wykonywać będą studenci. Uczelnia do tej grupy zalicza w dużym wymiarze godziny samokształcenia, jednak w sylabusach do części zajęć brak jest wskazania jakie czynności praktyczne ma wykonać w tym czasie student, jak również jak będą one weryfikowane. Kwestia ta wymaga uzupełnienia.

Obowiązujący na kierunku program studiów pierwszego stopnia obejmuje zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości języka obcego, na które w programie studiów przewidziano 120 godzin zajęć realizowanych w formie laboratoriów (studia stacjonarne i niestacjonarne). W przypadku studiów drugiego stopnia zaplanowano realizację 90 godzin zajęć laboratoryjnych oraz dodatkowo realizację obligatoryjnych zajęć w języku angielskim z etyki gospodarczej. Zaplanowany wymiar tych zajęć stwarza więc możliwości osiągnięcia wymaganego poziomu B2 na studiach pierwszego stopnia oraz B2+ na studiach drugiego stopnia.

Uczelnia zaplanowała w programie studiów realizację zajęć z dziedziny nauk humanistycznych, którym przyporządkowano liczbę co najmniej 5 punktów ECTS. Uczelnia jako zajęcia realizujące treści z dziedziny nauk humanistycznych wskazała treści kształcenia realizowane w ramach zajęć z zakresu nauki o państwie, historii gospodarczej, mediacji (studia pierwszego stopnia) oraz w ramach zajęć historia myśli ekonomicznej, protokół dyplomatyczny i etykieta menedżera, etyka gospodarcza (studia drugiego stopnia).

W realizacji zajęć na kierunku ekonomia nie wykorzystuje się obecnie metod i technik kształcenia na odległość. Wszystkie przewidziane w programie studiów zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu z nauczycielem akademickim odbywają się w siedzibie Uczelni.

Przewidziane w programie studiów metody dydaktyczne są stosunkowo różnorodne. Wykłady prowadzone są z wykorzystaniem technik audiowizualnych, a także sposobem klasycznym, problemowym, dyskusyjnym, konwersatoryjnym. Efekty uczenia się w zakresie umiejętności i

kompetencji społecznych osiągane są na zajęciach praktycznych. Do najczęściej stosowanych metod dydaktycznych zalicza się metody problemowe: metoda przypadków, rozwiązywanie zadań (obliczeniowych, opisowych, problemowych), wykonanie projektów, praca w grupach. Duży udział zajęć laboratoryjnych umożliwia wykorzystanie w procesie kształcenia oprogramowania właściwego dla kierunku studiów. W trakcie zajęć studenci wykonują praktyczne zadania m.in. z zakresu analiz statystycznych w oparciu o oprogramowanie GRETL, Excel i STATA oraz ćwiczenia rachunkowe w programie COMARCH (Optima). W trakcie wybranych zajęć wykorzystywana jest również platforma do prowadzenia branżowych symulacji biznesowych. Przewidziane w programie studiów zajęcia w większości zaplanowane zostały do realizacji w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej przewidzianej dla absolwentów kierunku ekonomia. W ich trakcie studenci wykonują czynności praktyczne związane z przygotowaniem zawodowym typu rozwiązywanie zadań praktycznych czy też studium przypadku, przygotowują i przedstawiają prezentację/projekt na zadany temat. Są przygotowani do wykorzystania odpowiednich narzędzi informacyjno-komunikacyjnych oraz typowego do zakresu działalności zawodowej oprogramowania. Przyjęte metody zapewniają przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Przeprowadzone hospitacje wybranych zajęć potwierdziły wykorzystywanie wskazanych metod aktywizujących oraz stymulujących wykonywanie zadań praktycznych, w tym również przy wykorzystaniu specjalistycznego oprogramowania.

Stosowane metody kształcenia wykorzystują w sposób właściwy potencjał kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz dostępne narzędzia zapewniające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Uczelnia posiada wdrożony zintegrowany system informacyjno-komunikacyjny składający się z platformy portalowej oraz platformy elearningowej, dzięki którym możliwe jest udostępnianie materiałów dydaktycznych oraz realizacja szkoleń i testów on-line.

Znaczącą część nakładu czasu pracy studenta niezbędnego do osiągnięcia efektów uczenia się przyjętych na studiach pierwszego i drugiego stopnia przeznaczona jest na pracę własną. Oznacza to, że studenci, zwłaszcza w przypadku studiów niestacjonarnych, muszą w szerokim zakresie opierać się na studiach literatury, samodzielnym gromadzeniu i przetwarzaniu informacji. W założeniu programu studiów są oni stymulowani do aktywności zarówno w ramach pracy własnej przez zlecenie przygotowania rozwiązań zadań i analiz studiów przypadku, jak i na zajęciach poprzez udział w dyskusji, zlecenie zadań indywidualnych i grupowych, przedstawianie prezentacji. Możliwe do zastosowania rodzaje pracy własnej studenta we wzorze sylabusu skategoryzowano następująco: przygotowanie do zajęć laboratoryjnych (m.in. zebranie danych, analiza danych, wnioskowanie, interpretacja, raport); przygotowanie prezentacji (zebranie materiałów, analiza, przedstawienie); przygotowanie do wykładów, ćwiczeń, kolokwium, sprawozdań, raportów, prac semestralnych, itp.; realizacja samodzielnie wykonywanych zadań zleczanych przez prowadzącego; przygotowanie do kolokwium końcowego z ćwiczeń; przygotowanie do egzaminu/kolokwium końcowego z wykładów, itp.

Zaplanowane na studiach pierwszego i drugiego stopnia zajęcia z *języka obcego* prowadzone są z wykorzystaniem odpowiednich metod aktywizujących (dyskusja dydaktyczna, metoda projektów, gra dydaktyczna, metoda sytuacyjna), metoda praktyczna (ćwiczenia, symulacja). Rozwój umiejętności w zakresie posługiwania się językiem obcym na założonym poziomie odbywa się w oparciu o ćwiczenia praktyczne umożliwiające zastosowanie zdobytej wiedzy w zakresie kluczowych umiejętności. Metoda praktyczna opiera się na różnorodnych ćwiczeniach językowych, takich jak m.in. rozmowa rekrutacyjna, wystąpienie publiczne czy spotkanie negocjacyjne. W realizacji zajęć z języka obcego

wykorzystywane jest oprogramowanie Mythware Language Lab umożliwiające symulacje określonych czynności zawodowych.

Uczelnia zapewnia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia. Zasady indywidualnej organizacji studiów zawarte są w regulaminie studiów. Zgodnie z jego zapisami odbywanie studiów według indywidualnej organizacji polega na ustaleniu indywidualnych zasad uczestnictwa w zajęciach i zaliczania zajęć objętych planem studiów. Indywidualna organizacja studiów może pozwalać na indywidualny dobór zajęć, przy czym zmiany nie mogą dotyczyć kierunkowych efektów uczenia się oraz treści programowych, a jedynie organizacji zajęć. Decyzję w sprawie zastosowania indywidualnej organizacji studiów, na wniosek studenta, podejmuje kierownik katedry. Studiowanie według indywidualnej organizacji studiów odbywa się pod opieką i nadzorem opiekuna, którego powołuje kierownik katedry. Do zadań opiekuna należy: 1) pomoc w przygotowaniu indywidualnej organizacji studiów, 2) sprawowanie merytorycznego nadzoru nad właściwą realizacją indywidualnej organizacji studiów.

W procesie kształcenia na ocenianym kierunku, w założeniu programu studiów, metody i techniki kształcenia na odległość, w przypadku zajęć kształtujących umiejętności praktyczne są wykorzystywane jedynie pomocniczo.

Praktyki zawodowe są integralnym elementem programu kształcenia zapewniającym studentom możliwość zdobycia doświadczenia praktycznego niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zakładane efekty uczenia się dla praktyk zawodowych są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć w programie studiów. Opisy efektów są dość szczegółowe i sformułowane w sposób umożliwiający wdrożenie ich w praktyce. Treści programowe praktyk zawodowych oraz przypisane im efekty uczenia się są zgodne z wymaganiami dla kierunku studiów. Organizacja praktyk zawodowych została zaplanowana w sposób umożliwiający studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a ich wymiar czasowy oraz miejsce realizacji zostały dostosowane do specyfiki programu kształcenia. Program studiów kierunku ekonomia pierwszego stopnia opiera się na rozbudowanym systemie praktyk (łącznie 960 godzin), natomiast drugiego stopnia 480 godzin oraz kładzie nacisk na rozwijanie umiejętności praktycznych studentów, także w trakcie zajęć o charakterze warsztatowym. Wymiar praktyk zgodny z wymaganiami i przyporządkowana im liczba punktów ECTS wynoszą:

- studia I stopnia, tryb stacjonarny: 960 godzin, 42 punkty ECTS;
- studia I stopnia, tryb niestacjonarny: 960 godzin, 42 punkty ECTS;
- studia II stopnia, tryb stacjonarny: 480 godzin, 16 punktów ECTS;
- studia II stopnia, tryb niestacjonarny: 480 godzin, 16 punktów ECTS.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów w trakcie praktyk zawodowych są precyzyjnie określone. Weryfikacja efektów obejmuje różne techniki, w tym dokumentowanie realizowanych zadań oraz ocenę merytoryczną wykonywanych czynności. Metody te pozwalają na skuteczną i rzetelną ocenę osiągniętych rezultatów nauki. Realizacja praktyk odbywa się na podstawie formalnie przyjętych zasad i procedur, dostępnych dla studentów w formie regulaminów, instrukcji oraz wzorców dokumentów. Na stronie Biura Karier i Działu Praktyk Studenckich znajdują się szczegółowe informacje dotyczące harmonogramu, instrukcji wypełniania dokumentów oraz wzorców formularzy niezbędnych do realizacji praktyk. Wyznaczeni opiekunowie praktyk sprawują nadzór nad realizacją programu praktyk, zapewniając wsparcie studentom oraz dokonując oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Za nadzór merytoryczny i organizacyjny

praktyk zawodowych odpowiadają osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie. Opiekunowie są kompetentni w zakresie współpracy z podmiotami zewnętrznymi oraz projektowania i monitorowania realizacji praktyk, mają również własne doświadczenie zawodowe zdobyte poza Uczelnią, znają potrzeby rynku pracy z różnych perspektyw: nauczyciela, pracownika, pracodawcy. Miejsca realizacji praktyk zostały dobrane z uwzględnieniem wymagań programowych oraz specyfiki procesu uczenia się. Infrastruktura oraz warunki oferowane przez podmioty przyjmujące zapewniają możliwość osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się, jednocześnie spełniając wymagania regulacyjne dotyczące ich realizacji. Praktyki zawodowe nie są realizowane w formie zdalnej, co podkreśla ich praktyczny charakter oraz konieczność bezpośredniego kontaktu z rzeczywistymi wyzwaniami zawodowymi. Organizacja praktyk odbywa się w oparciu o jasno określone i opublikowane zasady. Biuro Karier oraz Dział Praktyk Studenckich wspierają studentów na każdym etapie realizacji praktyk, oferując pomoc w wyborze odpowiednich miejsc, kontaktach z pracodawcami oraz w prowadzeniu dokumentacji. Studenci mogą wybierać miejsca odbywania praktyk spośród listy instytucji współpracujących z Uczelnią lub wskazywać inne podmioty, pod warunkiem spełnienia określonych kryteriów i zatwierdzenia przez Biuro Karier. Proces realizacji, nadzoru oraz oceny efektów uczenia się osiąganych na praktykach podlega systematycznej ocenie z udziałem studentów (po każdym cyklu kształcenia obejmujące realizację praktyk) oraz przedstawicieli instytucji współpracujących (obszerne badanie ankietowe dla pracodawców co 3 lata). Wyniki ewaluacji są wykorzystywane do doskonalenia organizacji praktyk.

Rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się studentów ocenianego kierunku. Organizacja roku akademickiego jest corocznie regulowana zarządzeniem rektora określającym terminy zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnej, przerw między semestrami. Rok akademicki podzielony jest na dwa semestry i obowiązuje semestralny system rozliczania zaliczeń i egzaminów. W harmonogramie realizacji programu studiów zaplanowano czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się (egzaminy i zaliczenia poszczególnych zajęć, przygotowanie do egzaminu dyplomowego), co umożliwia ich weryfikację oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Zajęcia w trybie stacjonarnym odbywają się od poniedziałku do piątku oraz w wybrane soboty. Dla studentów studiów stacjonarnych drugiego stopnia plan zajęć został dostosowany tak, aby mogli oni realizować swoje zobowiązania związane z praktykami zawodowymi oraz pracą. W przypadku studiów pierwszego stopnia, które obejmują 960 godzin obowiązkowych praktyk zawodowych realizowanych od 2 do 5 semestru, w planie zajęć wyłączono dwa dni w tygodniu na ich realizację. Zajęcia w trybie niestacjonarnym odbywają się w piątki, soboty i niedziele (średnio 2-3 zjazdy w miesiącu). W piątki zajęcia trwają od 16:30 do 21:30, w soboty od 8:00 do 20:00, a w niedziele od 8:00 do 14:45. Liczebność grup jest dostosowana do specyfiki zajęć, aby zapewnić odpowiednie warunki do osiągania założonych efektów uczenia się.

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe ujęte w sylabusach do zajęć realizowanych na ocenianym kierunku w dużej części uznać należy za zgodne z przyjętymi dla niego efektami uczenia się oraz właściwe dla kierunku, profilu i poziomu studiów. Uwzględniają one aktualny stan wiedzy i możliwość jej praktycznych zastosowań w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek. Łączny nakład pracy studenta wyrażony w punktach ECTS jest zgodny z przepisami, a ich wymiar zajęć realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia z punktu widzenia możliwości osiągnięcia założonych efektów uczenia się poprawny. Sekwencja realizacji zajęć jest prawidłowa w aspekcie powiązania wiedzy i umiejętności. Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru spełnia wymagania określone w przepisach. Spełniony jest także wymóg formalny przyporządkowania co najmniej połowy punktów ECTS do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne. Metody kształcenia są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Stymulują również studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się oraz zapewniają prawidłowe przygotowanie do działalności zawodowej i stosowanie właściwych metod i narzędzi w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku. Pozwalają także na uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na odpowiednim poziomie. Dodatkowo, umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb studentów i realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Zakładane efekty uczenia się dla praktyk zawodowych są zgodne z efektami przypisanymi do pozostałych zajęć w programie studiów. Opisy efektów są dość szczegółowe i sformułowane w sposób umożliwiający wdrożenie ich w praktyce. Treści programowe praktyk zawodowych oraz przypisane im efekty uczenia się są zgodne z wymaganiami dla kierunku studiów. Organizacja praktyk zawodowych została zaplanowana w sposób umożliwiający studentom osiągnięcie założonych efektów uczenia się, a ich wymiar czasowy oraz miejsce realizacji zostały dostosowane do specyfiki programu kształcenia. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów w trakcie praktyk zawodowych są precyzyjnie określone. Weryfikacja efektów obejmuje różne techniki, w tym dokumentowanie realizowanych zadań oraz ocenę merytoryczną wykonywanych czynności. Metody te pozwalają na skuteczną i rzetelną ocenę osiągniętych rezultatów nauki.

W ramach kryterium 2 zdiagnozowane zostały następujące nieprawidłowości:

1. obowiązujący program studiów pierwszego i drugiego stopnia, ze względu na zaplanowany układ treści programowych (obligatoryjnych i do wyboru), nie zapewnia uzyskania szeregu założonych kierunkowych efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się poprawne, zgodne ze stanem faktycznym, oszacowanie w programie studiów pierwszego stopnia łącznej liczby punktów ECTS jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, w odniesieniu do studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

2. Rekomenduje się w odniesieniu do zajęć zaliczanych do grupy kształtujących umiejętności praktyczne, jednoznaczne wskazywanie czynności praktycznych, zgodnych z zawodowym rynkiem pracy, jakie wykonywać będą studenci w ramach tych zajęć, w tym również w ramach samokształcenia które w ramach tych zajęć zostało zaplanowane.

Zalecenia

1. Zaleca się modyfikację programu studiów pierwszego i drugiego stopnia w celu opracowania treści programowych zapewniających uzyskanie wszystkich założonych kierunkowych efektów uczenia się.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Zasady, warunki, tryb postępowania przy rekrutacji studentów reguluje corocznie przyjmowana uchwała Senatu ANS w Pile. Warunki rekrutacji na obecny rok akademicki zostały określone uchwałą nr XXIX/110/23 Senatu ANS im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 15 czerwca 2023 r. w *sprawie warunków i trybu rekrutacji na I rok studiów pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych studiów magisterskich w roku akademickim 2024/2025*. Liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach i stopniach studiów określa rektor w drodze zarządzenia. Zasady przyjmowania laureatów i finalistów olimpiad stopnia centralnego oraz laureatów konkursów międzynarodowych i ogólnopolskich określa odrębna uchwała Senatu nr XVII/72/22 z dnia 19 maja 2022 r. Rekrutację przeprowadza Uczelniana Komisja Rekrutacyjna powoływana co roku przez rektora. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne, a kandydatom, którzy nie zostali przyjęci przysługuje odwołanie w ciągu 14 dni od daty decyzji o nieprzyjęciu.

Podstawą przyjęcia na studia pierwszego stopnia na kierunku ekonomia jest posiadanie świadectwa dojrzałości lub świadectwa, o którym mowa w art. 69 ust. 2 pkt. 4 - 7 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, złożenie kompletu dokumentów w wyznaczonych terminach, spełnienie wymogów postępowania kwalifikacyjnego obowiązujących na danym kierunku studiów. W postępowaniu kwalifikacyjnym kandydatom przyznawane są punkty za oceny na świadectwie dojrzałości z matematyki oraz geografii. O przyjęciu decyduje miejsce kandydata na liście rankingowej, ustalane na podstawie sumy punktów uzyskanych podczas postępowania kwalifikacyjnego.

Podstawą przyjęcia na studia drugiego stopnia na kierunku ekonomia jest złożenie kompletu dokumentów w wyznaczonych terminach oraz spełnienie wymogów postępowania kwalifikacyjnego. Postępowanie kwalifikacyjne na studia drugiego stopnia obejmuje ranking średniej ocen za studia pierwszego stopnia lub jednolite magisterskie. Osoby, które ukończyły inne kierunki studiów niż ekonomia lub kierunki uznawane za pokrewne, są przyjmowane na studia drugiego stopnia, jeżeli zadeklarują uzupełnienie brakujących efektów z zakresu wiedzy i umiejętności poprzez realizację i zaliczenie zajęć dydaktycznych, wyznaczonych przez kierownika katedry. Za kierunki pokrewne dla kierunku ekonomia uznano: finanse i rachunkowość, zarządzanie, informatyka i ekonometria, towaroznawstwo, administracja, turystyka i rekreacja, zarządzanie i inżynieria produkcji. Zajęcia/moduły do uzupełnienia są określane w pierwszym semestrze studiów.

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste i selektywne oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są one jednocześnie bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

W procedurze rekrutacyjnej na studia nie uwzględniono natomiast informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów zostały określone uchwałą Senatu nr XXXIV/206/15 z dnia 18 czerwca 2015 r., a następnie znowelizowane uchwałą nr XXXVIII/180/19 Senatu PUSS w Pile z dnia 5 września 2019 roku w sprawie przyjęcia Wewnętrznego Systemu Potwierdzania Efektów Uczenia Się w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile. Określone w niej warunki i procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się i ocenę ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów danego kierunku.

Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym zagranicznej, określone zostały w regulaminie studiów ANS w Pile oraz uszczegółowione w zarządzeniu nr 43/19 Rektora PUSS w Pile z dnia 8 października 2019 w sprawie wprowadzenia procedur przeniesienia studenta z innej uczelni, zmiany kierunku studiów, zmiany specjalności, wznowienia studiów oraz zasad uznawania efektów uczenia się osiągniętych przez studenta. Warunkiem potwierdzenia efektów uczenia się jest ocena zbieżności efektów uczenia się z przyjętymi w ANS na określonym kierunku, poziomie i profilu studiów oraz w zakresie dyscypliny, do której przyporządkowany jest ten kierunek. Potwierdzania efektów uczenia się dokonuje się w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przewidzianym w programie studiów, co stanowi podstawę decyzji o przyjęciu na studia na dany kierunek. Określone warunki i procedury zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów danego kierunku studiów.

Procedury dyplomowania określone zostały w regulaminie studiów. Zgodnie z obowiązującymi zapisami praca dyplomowa i egzamin dyplomowy służy do weryfikacji osiągniętych przez studenta na koniec procesu kształcenia efektów uczenia się. Zapisy te regulują jednocześnie warunki ukończenia studiów i uzyskania dyplomu, zasady wskazywania promotorów, przygotowania pracy dyplomowej, składania pracy dyplomowej, jej oceny, warunków dopuszczenia do egzaminu dyplomowego oraz przebiegu tego egzaminu, a także wyznaczania końcowego wyniku studiów. Zgodnie z postanowieniami regulaminu studiów praca dyplomowa jest samodzielnym opracowaniem określonego zagadnienia naukowego prezentującym ogólną wiedzę i umiejętności studenta związane z kierunkiem studiów, poziomem i profilem kształcenia oraz umiejętności samodzielnego analizowania i wnioskowania. Pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem promotora, tj. nauczyciela akademickiego zatrudnionego w Uczelni, który posiada co najmniej stopień naukowy doktora. Praca dyplomowa jest poddawana obowiązującej w Uczelni procedurze antyplagiatowej wprowadzonej zarządzeniem rektora.

Zgodnie z regulacjami Uczelni prace dyplomowe powinny odnosić się do dyscyplin, w których osadzony jest kierunek. Obszar tematyczny pracy dyplomowej z obszaru dyscypliny wiodącej *ekonomia i finanse*, bądź też dyscyplin wskazanych jako uzupełniające, ustalany jest wspólnie przez opiekuna i studenta.

Proponowane tematy są związane ze specjalizacją naukową pracowników prowadzących seminaria dyplomowe oraz w miarę możliwości ustalane we współpracy z interesariuszami zewnętrznymi.

Ocena pracy dyplomowej opiera się na ogólnouczelnianym formularzu recenzji. W ocenie pracy pod uwagę brane są następujące kryteria oceniane w skali od 0-10:

1. ocena koncepcji pracy, w tym zgodność tematu pracy z kierunkiem studiów, poprawność przeglądu piśmiennictwa stanowiącego wstęp do części empirycznej bądź pogładowej pracy, sformułowanie celów pracy, problemów badawczych i postawienie hipotez, trafność doboru metod i narzędzi badawczych (przypadków), poprawność analizy zebranych źródeł bądź pozyskanych danych statystycznych; interpretacja oraz poprawność dyskusji i wnioskowania;
2. ocena źródeł informacji; w tym dobór, zakres i liczebność wykorzystywanych materiałów oraz literatury, zakres wykorzystania własnych danych empirycznych bądź oryginalnych źródeł i informacji pierwotnych;
3. ocena redakcji pracy, w tym kompletność, układ i struktura pracy, poprawność językowa i technika pisania, poprawność układu piśmiennictwa, opisu bibliograficznego cytowanych pozycji, redakcji przypisów i odsyłaczy, prezentacji danych itp.;
4. inne uwagi.

Praca dyplomowa podlega ocenie ze strony promotora i recenzenta. Recenzenci wyznaczeni są spośród nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni, którzy posiadają co najmniej stopień naukowy doktora.

Egzamin dyplomowy jest egzaminem ustnym. Na egzaminie student powinien wykazać się wiedzą z zakresu studiowanego kierunku/ specjalności i problematyki związanej z pracą dyplomową.

Przyjęte na kierunku zasady i procedury dyplomowania zapewniają możliwość potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w tym procesie określone są w regulaminie studiów. Zapisy te zakładają uzyskiwanie zaliczeń poszczególnych zajęć ujętych w programie studiów, które to zaliczenia potwierdzają osiągnięcie założonych efektów uczenia się. Przyjęte zasady umożliwiają równe traktowanie studentów oraz zachowanie bezstronności, rzetelności i przejrzystości procesu egzaminowania. Zapewniają wiarygodność i porównywalność ocen. Wymagania niezbędne do zaliczenia zajęć oraz kryteria oceny są znane studentom od momentu rozpoczęcia zajęć. Student ma zapewniony dostęp do informacji o wynikach poszczególnych zaliczeń, egzaminów oraz egzaminu dyplomowego niezwłocznie po ustaleniu oceny. Zapisy te określają jednocześnie zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Weryfikacja efektów uczenia się za pomocą egzaminów i zaliczeń pisemnych i ustnych prowadzona jest w siedzibie Uczelni, co zapewnia właściwą identyfikację studenta.

Ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się w toku studiów obejmuje:

- ocenę końcową z toku studiów,
- ocenę z egzaminu dyplomowego,
- ocenę z pracy dyplomowej, stanowiącą średnią arytmetyczną oceny promotora i recenzenta,
- oceny końcowe ze wszystkich zajęć, obliczane jako średnia ważona z ocen uzyskanych w poszczególnych formach zajęć,

- ocenę z praktyk zawodowych.

Przy weryfikacji efektów uczenia się przyjmuje się, jako kryterium bazowe, uzyskanie oceny pozytywnej z: egzaminu (zaliczenia) kończącego zajęcia, pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego oraz praktyki studenckiej. To potwierdza osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się, ustalonych dla wymienionych form kształcenia, a stopień osiągnięcia efektów uczenia się wynika z wystawionej oceny za daną formę i z oceny końcowej z zajęć.

Podstawowa informacja dotycząca metod weryfikacji efektów uczenia się w odniesieniu do zajęć określona jest na poziomie zajęć i zawarta została w sylabusach. W sylabusie dla każdego efektu przedmiotowego przypisana jest metoda (metody) jego weryfikacji. Zgodnie z zapisami w sylabusach do sprawdzenia osiągnięcia założonych efektów uczenia się stosowane są zróżnicowane formy oceniania studentów. Obejmują one w szczególności: egzaminy pisemne w postaci ustrukturalizowanych pytań, testy jedno i wielokrotnego wyboru, wielokrotnej odpowiedzi, egzaminy ustne w postaci ustrukturalizowanych pytań, sprawdziany wiedzy i umiejętności zrozumienia, umiejętności analizy, syntezy, rozwiązywania problemów i zadań, prezentacje oparte o przygotowane materiały wizualne z wykorzystaniem środków multimedialnych, eseje / prace pisemne / raporty / prezentacje / projekty przygotowane na temat zadany przez prowadzącego nauczyciela, aktywny udział w dyskusji, zaangażowanie i relacje w pracy zespołowej, prace projektowe.

Weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dokonuje nauczyciel akademicki prowadzący wykład, wykorzystując szczegółowe informacje dotyczące osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów, przekazane przez osoby prowadzące pozostałe formy zajęć: ćwiczenia, laboratoria, projekty, samokształcenie.

Do weryfikacji efektów uczenia się Uczelnia wykorzystuje również ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dokonaną przez absolwentów, w formie ankiety absolwenta Uczelni, wypełnianej przez każdego absolwenta po zdaniu egzaminu dyplomowego a przed odbiorem dyplomu ukończenia studiów.

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów kierunku są uwidocznione w postaci prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, prac dyplomowych (studia pierwszego stopnia), prac magisterskich (studia drugiego stopnia), dzienników praktyk. Zasady dokumentacji i weryfikacji efektów uczenia się zostały określone w Księdze Procesów Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile.

Obowiązujący na kierunku wzór sylabusu wskazuje, że stosowanymi metodami weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie poszczególnych zajęć mogą być: EU – egzamin ustny, EP – egzamin pisemny, T - test, K- kolokwium, SW- sprawdzian wiedzy, SU – sprawdzian umiejętności, P – prezentacja, R- raport/referat , O - obserwacja/opinia (w przypadku praktyk opinia opiekuna praktyki zawodowej w miejscu pracy wpisana do dzienniczka) , D- dyskusja(w przypadku praktyk połączona z autooceną w formie ustnej wiedzy, umiejętności i kompetencji studenta w odniesieniu do wymogów danego miejsca pracy, w którym odbywała się praktyka), ES – esej, PD/PSE – dyplomowa/semestralna, KI- konsultacje indywidualne, PS- prace samokształceniowe studentów, SP – sprawozdanie (pisemne sprawozdanie wraz z uzupełnionym dziennikiem praktyk,), SYM - symulacja, ZU - zaliczenie ustne, ZP - zaliczenie pisemne, WU - wypowiedź ustna, EPR - egzamin praktyczny. We wzorze sylabusu przewidziano również pozycję pn. „Sposoby oceniania i warunki zaliczenia w

poszczególnych formach kształcenia” w założeniu przedstawiając tam warunki zaliczenia, podstawę oceny, kryteria zaliczenia oraz kryteria oceny w odniesieniu do poszczególnych form zajęć.

Analiza sylabusów oraz przegląd losowo wybranych prac etapowych wskazują, że stosowane metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się w większości przypadków są właściwie dobrane oraz zgodne z założeniami sylabusów. Wśród stosowanych metod weryfikacji dominują kolokwia w formie pytań otwartych, pytań testowych oraz zadań praktycznych, czy też studium przypadku. Osiąganie przez studentów wymaganych kompetencji językowych weryfikowane jest przy zastosowaniu takich metod jak sprawdzian wiedzy, sprawdzian umiejętności i prezentacja.

Oceny wystawione na podstawie przedstawionych prac etapowych były zróżnicowane i w większości przypadków zasadne. Zdarzyły się jednak prace etapowe z zajęć projektowych mające charakter prezentacji zagadnień teoretycznych (*zarządzanie operacyjne*), co nie wpisuje się w oczekiwaną specyfikę zajęć praktycznych, bądź też przypadki prac etapowych obejmujących tylko część treści programowych przewidzianych w sylabusie (*mikroekonomia zaawansowana*). W przypadku niektórych zajęć opis metody weryfikacji przedstawiony w sylabusie do zajęć był zbyt ogólny i nie pozwalał przewidzieć jak w rzeczywistości oceniany będzie student. Przykładowo założony efekt w zakresie umiejętności (założono tylko jeden) miał być weryfikowany w formie „konsultacji indywidualnych” oraz „sprawdzianu umiejętności” bez wskazania konkretnych warunków prowadzenia tej oceny, a jako „podstawę oceny” w sylabusie wpisano „podstawą oceny jest weryfikacja umiejętności i kompetencji” (*optymalizacja w procesie podejmowania decyzji*).

Analizowane prace dyplomowe (licencjackie i magisterskie) w większości przypadków spełniały podstawowe wymogi stawiane pracom dyplomowym na danych poziomach kształcenia. W większości ich tematy mieściły się w dyscyplinie *ekonomia i finanse* i związane były ze specyfiką kierunku ekonomia, choć zdarzyły się prace, w których zabrakło zarysowanego problemu osadzonego w problematyce ekonomicznej. W kilku przypadkach podejmowane tematy wymagały od studenta specjalistycznej wiedzy i umiejętności, które nie były objęte programem studiów w ramach treści kierunkowych czy też specjalizacyjnych (np. sporządzanie operatu szacunkowego, czy też badanie efektywności kształcenia w szkołach średnich), co może powodować brak odpowiedniego przygotowania studenta do podejmowanego tematu. W odniesieniu do części prac stwierdzone niedociągnięcia dotyczyły braku wykorzystania bardziej zaawansowanych metod i narzędzi analitycznych, a także rodzaju wykorzystywanych źródeł, w tym pozycji piśmiennictwa. W pracach w niewielkim zakresie (lub w ogóle) wykorzystywano pozycje obcojęzyczne, a w zbiorze wykorzystanego piśmiennictwa brak było aktualnych z punktu widzenia podejmowanego tematu pozycji. Przy ocenie części prac wskazano na deprecjację aspektu praktycznego pracy dyplomowej, przygotowanej na praktycznym profilu studiów. W części przypadków stwierdzono zawyżanie ocen. Mocną stroną większości ocenianych prac była natomiast zawarta we wstępie oraz rozdziałach metodycznych prezentacja głównych założeń badawczych przyjętych przez autorów.

Uczelnia prowadzi monitoring karier zawodowych absolwentów polegający na systematycznych analizach pozycji absolwentów na rynku pracy oraz kierunków ich dalszej edukacji.

Uczelnia przedstawiła przykład opracowania w publikacji fachowej (*Profitability as a criterion for assessing economic efficiency*), którego autorką była studentka kierunku ekonomia. Studenci ocenianego kierunku byli również nominowani do nagrody na najlepszą pracę dyplomową przez Fundację im. prof. Kazimierza Pajaka.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów. Zasady kwalifikacji na studia przewidują warunki selekcji kandydatów ze względu na posiadaną wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia założonych efektów uczenia się. Warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów wprowadzone w Uczelni są zgodne z przepisami prawa. Zasady i procedury dotyczące uznawania efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni zostały określone w regulaminie studiów i zapewniają możliwość identyfikacji oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się przyjętym w programie studiów ocenianego kierunku. Procedura dyplomowania obejmuje niezbędne elementy i umożliwia potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się określone zostały w regulaminie studiów. Studenci z niepełnosprawnością mogą korzystać z dostosowania metod i sposobów weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się do ich indywidualnych potrzeb. Przyjęto odpowiednie rozwiązania dotyczące postępowania w sytuacjach konfliktowych. Metody weryfikacji osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie nauczania stosowane w ramach poszczególnych zajęć w większości przypadków zapewniają skuteczną ocenę stopnia ich osiągnięcia. Oceniane prace dyplomowe spełniały podstawowe wymogi stawiane odpowiednio pracom licencjackim oraz magisterskim.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się uzupełnienie warunków rekrutacji o odpowiednią informację o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.
2. Rekomenduje się działania w zakresie zapewnienia właściwego opisu założonych metod weryfikacji oraz zasad oceny w odniesieniu do wszystkich zajęć przewidzianych w programie studiów, poprzez poprawne wskazanie podstaw dokonywanej oceny.
3. Rekomenduje się dostosowanie formy i metodyki prac dyplomowych do profilu praktycznego studiów, zapewniając wykorzystanie w części empirycznej pracy właściwych metod i narzędzi analitycznych, jak również adekwatnych do podejmowanego tematu aktualnych pozycji bibliograficznych, w tym literatury obcojęzycznej.

Zalecenia

Brak

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Zajęcia na kierunku ekonomia (studia stacjonarne i niestacjonarne I i II stopnia) prowadzi 31 nauczycieli akademickich w tym: 19 zatrudnionych w Katedrze Ekonomii na podstawie umowy o pracę (13 w podstawowym miejscu pracy i 6 w dodatkowym miejscu pracy). Ponadto kilka zajęć (np. *podstawy socjologii, języki obce, wychowanie fizyczne*) prowadzą wykładowcy, lektorzy i trenerzy sportowi zatrudnieni w innych katedrach (np. Lingwistyki stosowanej). Jest ich w sumie 7. Ostatnią podgrupę spośród wymienionych 31 wykładowców stanowią osoby zatrudnione w ramach umów cywilnoprawnych – 5 osób.

Spełniony jest warunek określony w art. 73 ust. 2 pkt 1 ustawy - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2020 r. poz. 85, ze zm.), iż co najmniej 50% godzin zajęć jest prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako w podstawowym miejscu pracy. Wskaźnik ten wynosi dla całego kierunku 67%, a w podziale na formy i poziomy studiów prezentuje się następująco:

Wyszczególnienie	Procentowy udział zajęć prowadzonych przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy – w stosunku do łącznej liczby godzin zajęć określonych w programie studiów
Studia stacjonarne I stopnia	71,3
Studia niestacjonarne I stopnia	50,8
Studia stacjonarne II stopnia	70,5
Studia niestacjonarne II stopnia	88,5

Relacja liczebności kadry (31) w stosunku do liczby studentów kierunku (208) wynosi 1:7 i zapewnia prawidłową realizację zajęć. Na 19 pracowników badawczo-dydaktycznych Katedry Ekonomii, 2 posiada stopień doktora habilitowanego, 13 doktora i 4 tytuł zawodowy magistra. Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, że władze ANS powinny sukcesywnie wzmacniać potencjał i strukturę kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie na ocenianym kierunku. W Katedrze Ekonomii, która obsługuje proces dydaktyczny, zatrudnionych jest jedynie 2 samodzielnych pracowników naukowych. Władze ANS powinny dążyć do pozyskania kolejnych doktorów habilitowanych lub profesorów tytularnych z dorobkiem naukowym w wiodącej dla kierunku dyscyplinie naukowej *ekonomia i finanse*.

Generalnie nauczyciele akademicy posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy i/lub doświadczenie zawodowe w zakresie dyscyplin naukowych *ekonomia i finanse* oraz *nauki o zarządzaniu i jakości*, do których zostały przyporządkowane efekty uczenia się. Nauczyciele akademicy oprócz dorobku naukowego, posiadają udokumentowane certyfikatami kwalifikacje i kompetencje zawodowe zdobywane poza Uczelnią, obejmujące m.in. studia podyplomowe, kursy specjalistyczne, kursy kwalifikacyjne, kursy doszkalające, warsztaty i szkolenia. Jednak kwestia posiadania aktualnych publikacji naukowych wygląda słabiej, gdy ów dorobek analizowany jest pod kątem adekwatności do

przedmiotowych efektów i treści nauczania, szczególnie gdy dana osoba prowadzi 5-6 różnych wykładów i ćwiczeń. Podczas wizytacji zespołowi oceniającemu PKA udostępniono dodatkowe informacje o dorobku naukowym, a w szczególności praktycznym doświadczeniu zawodowym, uzasadniającym powierzenie zajęć budzące pewne wątpliwości. Warto w tym miejscu nadmienić, że adekwatnie do praktycznego profilu kształcenia zdecydowana większość kadry akademickiej posiada doświadczenie zawodowe poparte pracą na stanowiskach menedżerskich w przedsiębiorstwach i instytucjach, biurach rachunkowych oraz w radach nadzorczych, a także wynikające z prowadzenia własnej działalności gospodarczej.

Za uchybienie uznaje się powierzanie prowadzenia wykładów z zajęć ogólnych, podstawowych, kierunkowych, do wyboru i specjalnościowych osobom bez stopnia i tytułu naukowego. Sytuacja taka dotyczy 13 wykładów prowadzonych przez 9 magistrów:

1. *zasady wykonywania zawodu doradcy podatkowego;*
2. *podstawy doradztwa podatkowego;*
3. *prawo w biznesie;*
4. *prawo gospodarcze;*
5. *prawo cywilne;*
6. *prawo;*
7. *prawo karne skarbowe;*
8. *rachunkowość I;*
9. *zarządzanie;*
10. *doradztwo finansowo-ubezpieczeniowe;*
11. *promocja zdrowia i kultury fizycznej;*
12. *informatyczne systemy obsługi działalności gospodarczej;*
13. *audyt i kontrola w przedsiębiorstwie.*

Władze Uczelni i Katedry Ekonomii uzasadniły taką obsadę wykładów tym, że zajęcia te zostały powierzone nauczycielom z tytułem magistra z dużym doświadczeniem praktycznym i dydaktycznym. Argumentowano także, że prowadzą je pracownicy ANS z wieloletnim stażem, posiadający wysokie kwalifikacje zawodowe, którzy związani są z praktyką gospodarczą i dzięki temu zapewniają satysfakcjonującą realizację zajęć o charakterze praktycznym, dbając także o aktualność treści programowych w programach studiów i sylabusach. Podkreślano, iż osoby te są szczególnie cenne w kształceniu na praktycznym profilu studiów oraz że są to nauczyciele akademicki bardzo zaangażowani w wysoką jakość kształcenia na kierunku ekonomia, którzy są bardzo dobrze oceniani przez studentów w procesie ewaluacji.

Zdaniem zespołu oceniającego PKA można uznać za akceptowalne powierzanie magistrów prowadzenia wykładów z zajęć specjalnościowych, realizowanych na ostatnim roku studiów w małych kameralnych grupach. Sytuacja taka dotyczy 4 następujących zajęć:

1. *zasady wykonywania zawodu doradcy podatkowego,*
2. *prawo w biznesie,*
3. *prawo gospodarcze,*
4. *prawo cywilne.*

Jednakże w 9 pozostałych przypadkach obsadę zajęć należy uznać za niewłaściwą:

1. zajęcia ogólne: *promocja zdrowia i kultury fizycznej;*
2. zajęcia podstawowe: *zarządzanie, prawo, rachunkowość I;*

3. zajęcia kierunkowe: *informatyczne systemy obsługi działalności gospodarczej*;
4. zajęcia do wyboru: *podstawy doradztwa podatkowego, prawo karne skarbowe, audyt i kontrola w przedsiębiorstwie, doradztwo finansowo-ubezpieczeniowe*.

Warto w tym miejscu nadmienić, iż władze ANS i Katedry Ekonomii mogą w tej sytuacji zaplanować i wdrożyć następujące działania naprawcze:

- 1) korekta obsady zajęć poprzez powierzenie zakwestionowanych zajęć innym niż dotychczas wykładowcom spośród grona akademickiego Katedry Ekonomii, którzy jednak posiadają co najmniej stopień naukowy doktora i legitymują się udokumentowanym dorobkiem naukowym (ze szczególnym uwzględnieniem ostatnich 6 lat) w zakresie prowadzonych prac naukowo-badawczych, publikacji, realizowanych projektów naukowo-badawczych i/lub praktycznym doświadczeniem zawodowym umożliwiającym prawidłową realizację efektów uczenia się i treści programowych;
- 2) pozyskanie spoza Uczelni nowych wykładowców (np. doktora *nauk prawnych*), spełniających powyższe wymogi kompetencyjne;
- 3) ewentualną zmianę formy zajęć z wykładowej na ćwiczeniową, laboratoryjną lub projektową, o ile taka korekta nie zaburzy wypracowanej koncepcji kształcenia.

Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich prowadzeniem zajęć są prawidłowe. Nieliczne osoby przekraczają pensum na poziomie 300 godzin. Nie jest również stosowana praktyka powierzania wykładowcom nadmiernej liczby zajęć. Liczebność 19 grup seminaryjnych waha się od 4 do 13 osób i tylko w jednym przypadku na studiach niestacjonarnych wynosi 17 seminarzystów.

Realizacja zajęć, w tym prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest na bieżąco kontrolowana. Zespół oceniający PKA otrzymał do wglądu „Ramowy program hospitacji zajęć dydaktycznych na kierunku ekonomia w roku akademickim 2024/2025”, który obejmuje zajęcia prowadzone przez 14 nauczycieli akademickich. Hospitacje zajęć dydaktycznych odbywają się zgodnie z procedurami WSZJK w ANS w Pile. Przeprowadzono także trzy hospitacje dodatkowe, wynikające ze zmiany warunków umowy. Protokoły z hospitacji zajęć dydaktycznych znajdują się w teczkach osobowych nauczycieli akademickich.

W semestrze letnim roku akademickiego 2024/2025 planowane są także hospitacje zajęć dydaktycznych prowadzonych przez nauczycieli, którzy nie byli hospitowani w semestrze zimowym bieżącego roku akademickiego. Podczas dotychczas przeprowadzonych hospitacji nauczyciele akademicy uzyskali oceny pozytywne, a także wyróżniające, przy czym ocenie podlegały:

- zgodność tematyki zajęć z programem studiów (sylabusem), zwłaszcza realizacja i ocena stopnia osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się,
- właściwość doboru metod i technik kształcenia (wykład, dyskusja, praca w grupach, analiza przypadków, itp.),
- jasność sformułowania celu zajęć i zakładanych przedmiotowych efektów uczenia się oraz sposobów potwierdzenia ich osiągnięcia przez studentów,
- jednoznaczność sformułowania oczekiwań i wymagań względem studentów,
- organizacja zajęć (efektywność wykorzystania czasu zajęć),
- aktualność i merytoryczny poziom wiedzy przekazywanej studentom,
- umiejętność zainteresowania studentów przekazywanymi treściami i ich aktywizowanie w trakcie zajęć,

- wykorzystanie narzędzi dydaktycznych (środków multimedialnych oraz innych pomocy dydaktycznych),
- atmosfera na zajęciach (postawa nauczyciela, dyscyplina w grupie, relacje między nauczycielem a studentami),
- odbywanie zajęć zgodnie z planem (punktualność ich rozpoczynania i kończenia).

Zajęcia prowadzone były w sposób prawidłowy, aktywizujący studentów. Nauczyciele wykazali się umiejętnościami utrzymania zaangażowania studentów w zadania praktyczne, tworzyli sprzyjającą osiąganiu efektów uczenia się atmosferę. Zajęcia posiadały poprawną strukturę, także w odniesieniu do ram czasowych. Powyższe wnioski potwierdzają również hospitacje 6 zajęć dydaktycznych zrealizowanych podczas wizytacji przez zespół oceniający PKA.

Kadra akademicka posiada kompetencje dydaktyczne, w tym związane z prowadzeniem zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, co umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele prowadzący zajęcia dydaktyczne na kierunku ekonomia wzbogacają swoje doświadczenie naukowo – dydaktyczne poprzez uczestnictwo w szeregu wydarzeń, takich jak np.:

1. szkolenie z zagadnień związanych z pokoleniem Z pt. "Generacja Z - Fala Zmiany";
2. konferencja „Edukacja ekonomiczna i praca organiczna kobiet sukcesem Powstania Wielkopolskiego”;
3. spotkanie dziekanów i kierowników katedr wybranych wielkopolskich publicznych uczelni zawodowych „Doświadczenie dydaktyczne ze spotkań w związku uczelni zawodowych w Północnej Wielkopolsce. Dobre praktyki”;
4. konferencja „Porozmawiajmy o zagranicznym biznesie”;
5. szkolenie „Arbitraż i mediacja w praktyce – skuteczne formy rozstrzygania sporów w biznesie i jednostkach samorządu terytorialnego”.

Od 2016 roku prowadzone są coroczne szkolenia metodyczne dla nauczycieli akademickich obejmujące swoją tematyką m.in. kierunki pracy dydaktyczno-naukowej i organizacyjnej, problemy nowelizacji prawnych w szkolnictwie wyższym i wiele innych zagadnień. Nauczyciele są szkoleni w zakresie wykorzystywania uczelnianej platformy e-learningowej. Pracownicy mają stworzone możliwości poszerzania wiedzy zarówno z zakresu znajomości języka obcego, jak i innowacyjnych metod dydaktycznych i chętnie z nich korzystają. Niektóre ze szkoleń organizowane są w ramach projektów unijnych.

Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono 44-stronicowy dokument zatytułowany „Raport samooceny jakości kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile w roku akademickim 2022/2023”. Zawarto w nim między innymi wyniki oceny zajęć dydaktycznych przez studentów. Zwrotność ankiet jest relatywnie niska (na poziomie około 15% w skali ANS), mimo że ankiety są w pełni anonimowe i nie jest możliwa identyfikacja osoby wypełniającej ankietę oraz że system przetwarzania danych ankietowych nie przechowuje informacji na temat IP komputerów osób wypełniających ankietę. Średnia ocen dla nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku ekonomia w semestrze zimowym roku akademickiego 2023/2024 wyniosła 4,70 a w semestrze letnim 4,78. Są to noty bardzo wysokie. Wyniki okresowych przeglądów kadry prowadzącej kształcenie, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia kadry.

Władze ANS prowadzą politykę kadrową w oparciu o rozwiązania wypracowane w akcie prawnym „Polityka Zapewnienia Jakości PUSS w Pile” przyjętym uchwałą nr XLII/203/19. W szczególności istotne są zapisy zawarte w punkcie 2: Polityka Kadrowa Uczelni (co uwzględniono również w procedurze P04-

01). System wspierania i motywowania kadry do rozwoju naukowego, zawodowego i podnoszenia kompetencji dydaktycznych działa poprawnie. Od poprzedniej oceny programowej PKA (2018) trzech magistrów z Katedry Ekonomii uzyskało stopień naukowy doktora. Władze Uczelni i Katedry Ekonomii wspierają działania pracowników na rzecz ich awansu zawodowego.

Pracownicy realizujący zajęcia na kierunku ekonomia otrzymują wsparcie na rozwój naukowy, w tym na publikację artykułów, udział w konferencjach naukowych i szkoleniach branżowych. Zgodnie z zarządzeniem nr 8/19 Rektora PWSZ im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 28 lutego 2019 roku w sprawie trybu wnioskowania o dofinansowanie publikacji i wyjazdu nauczyciela akademickiego na konferencje, seminaria i sympozja, nauczyciele akademicy mogą ubiegać się o wsparcie finansowe swoich naukowych aktywności, przy czym warunkiem ubiegania się o sfinansowanie udziału w konferencji, seminarium i sympozjum naukowym jest posiadanie numeru ORCID oraz wykazanie się dotychczasowym dorobkiem publikacyjnym zarejestrowanym w uczelnianej bazie Expertus.

Uczelnia wprowadziła szereg narzędzi o charakterze motywacyjnym mając na względzie podwyższanie jakości wyników naukowych i dydaktycznych. Zapisy regulaminu przyznawania nagród rektora określają zasady i tryb przyznawania nagród, o które może wnioskować kierownik katedry lub mogą być przyznawane z inicjatywy Rektora. Nagrody mają charakter indywidualny lub zespołowy za osiągnięcia naukowe, dydaktyczne, organizacyjne oraz za całokształt wyróżniającego się dorobku.

W Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile wdrażane są działania na rzecz rozwiązywania konfliktów i przeciwdziałania mobbingowi. Uczelnia posiada procedury promujące równe traktowanie oraz zapobiegające zachowaniom niepożądanym i nieetycznym. Formalnie kwestie te precyzują:

- zarządzenie nr 97/21 - polityka przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i molestowaniu seksualnemu w Państwowej Uczelni Stanisława Staszica w Pile;
- zarządzenie nr 98/21 w sprawie powołania komisji przeciwdziałania dyskryminacji, mobbingowi i molestowaniu seksualnemu w miejscu pracy.

Przyjęte rozwiązania są poprawne.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Liczebność, kompetencje, kwalifikacje i doświadczenie kadry akademickiej i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami na ocenianym kierunku umożliwiają co do zasady osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Tym niemniej za błędną obsadę zajęć uznaje się powierzanie magistrów prowadzenia wykładów z zajęć ogólnych, podstawowych, kierunkowych i do wyboru. Dotyczy to w sumie 9 wykładów.

Obciążenia godzinowe nauczycieli akademickich mieszczą się w przewidzianych w ustawie limitach. Nauczyciele akademicy zatrudnieni w Uczelni na podstawowym miejscu pracy realizują ponad 50% godzin dydaktycznych w ramach programu studiów na pierwszym i drugim stopniu.

Nauczyciele akademicy są wysoce zaangażowani w proces dydaktyczny. Polityka kadrowa prowadzona na Uczelni zawiera transparentne procedury zatrudniania, przeglądu i weryfikacji kadry, a także wskazuje procedury i narzędzia rozwiązywania konfliktów i przeciwdziałania mobbingowi.

Stwierdzono następujące nieprawidłowości będące podstawą obniżenia oceny:

1. nieprawidłowa obsada 9 zajęć - ą to wykłady, których prowadzenie powierzono osobom bez stopni lub tytułów naukowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się wzmacnianie potencjału i struktury kwalifikacji kadry prowadzącej kształcenie na ocenianym kierunku. W Katedrze Ekonomii, która zatrudnia 19 osób i obsługuje proces dydaktyczny zatrudnionych jest jedynie 2 samodzielnych pracowników naukowych. Władze ANS powinny dołożyć starań, aby pozyskać kolejnych doktorów habilitowanych lub profesorów tytularnych z dorobkiem naukowym w dyscyplinie naukowej ekonomia i finanse. Źródłem nowych zasobów kadrowych mogą być zarówno ukończone prace awansowe doktorów obecnie zatrudnionych w katedrze, jak i ich skuteczna rekrutacja z zewnątrz.
2. Rekomenduje się wzmocnienie wysiłku publikacyjnego nauczycieli akademickich, w szczególności prowadzących wykłady, tak aby ich dorobek naukowy był adekwatny, w przypadku każdych prowadzonych zajęć, do zaplanowanych efektów uczenia się i przewidzianych do realizacji treści programowych. Rekomendacja ta jest tym bardziej zasadna, że w ANS funkcjonuje wydawnictwo naukowe, którego celem jest publikowanie wydawnictw służących podniesieniu jakości kształcenia oraz upowszechnianiu osiągnięć naukowo-badawczych nauczycieli akademickich.

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości w obsadzie zajęć tj. wykładów z następujących zajęć
 - a. zajęcia ogólne: *promocja zdrowia i kultury fizycznej*;
 - b. zajęcia podstawowe: *zarządzanie, prawo, rachunkowość I*;
 - c. zajęcia kierunkowe: *informatyczne systemy obsługi działalności gospodarczej*;
 - d. zajęcia do wyboru: *podstawy doradztwa podatkowego, prawo karne skarbowe, audyt i kontrola w przedsiębiorstwie, doradztwo finansowo-ubezpieczeniowe*.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile zlokalizowana jest przy ul. Podchorążych 10 w Pile w odległości około 2 km od centrum miasta. Jej infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów ekonomia są na ponadprzeciętnym poziomie. Kampus ma charakter zwarty i obejmuje jedenaście obiektów dydaktycznych, administracyjnych i sportowych oraz kompleks boisk. Doskonale zrewitalizowana baza dydaktyczna Uczelni sprawia, że jest ona największą uczelnią publiczną północnej Wielkopolski. Na szczególne podkreślenie zasługuje profesjonalny sposób zagospodarowania budynków pokoszarowych o znacznym stopniu zużycia na potrzeby szkoły wyższej. Proces ten rozpoczął się przed 25 laty i w pewnym sensie trwa do dziś.

Powierzchnia użytkowa budynków (od A do K i Domu Studenta na 198 miejsc) oraz sal wykładowych i pracowni Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile wynosi 28 tys. m². Na bazę dydaktyczną składa się 61 sal wykładowych, 4 pracownie komputerowe, 42 pracownie specjalistyczne dla kierunków inżynierskich i humanistycznych, 23 pracownie specjalistyczne dla kierunków medycznych, pracownia języków obcych i certyfikowana stacja diagnostyczna kontroli pojazdów.

Kształcenie w ramach kierunku ekonomia odbywa się w budynku B. Do dyspozycji studentów kierunku jest 13 sal - łącznie 598 miejsc (przy liczbie studentów kierunku 208). Studenci korzystają z 2 sal laboratoryjnych wyposażonych w sumie w 40 komputerów. W przyszłości niewątpliwie warto wzbogacić liczbę i wyposażenie nowoczesnych pracowni komputerowych. Oprogramowanie wykorzystywane w procesie kształcenia jest aktualne i dostępne dla studentów. Sale i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe oraz ich wyposażenie są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, adekwatne do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej oraz umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych, co umożliwia prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych. Studenci wykorzystują w ramach zajęć na profilu praktycznym oprogramowanie statystyczne oraz programy symulujące prowadzenie przedsiębiorstwa. Na zajęciach wykorzystywane są pakiety biurowe MS Office, program statystyczny STATA, zintegrowane systemy informatyczne Comarch ERP, program do tworzenia map tematycznych MapViewer, środowisko do obliczeń statystycznych i wizualizacji wyników R.

Poniżej wymieniono wybrane zajęcia, w ramach których wykorzystywane jest specjalistyczne oprogramowanie przeznaczone specjalnie do nabycia przez studentów określonej wiedzy i praktycznych umiejętności:

Studia I stopnia	
<i>rynki kapitałowe i giełda papierów wartościowych</i>	Excel, TradingView, MicroMacro, GraGiełdowa, CoinAnk, Bookmap, ExoCharts (DOM - depth of market), Teams
<i>technologia informacyjna</i>	MS Office (Excel, Word, PowerPoint), aplikacje powiązane z Blockchain, eth scan (i podobne), portfele web 3.0, MetaMask, korzystanie z sieci testowych Eolia etc., darknet, TOR, Brave, Poczta Proton. Agenci AI: ChatGPT, Julius.AI i inne ANI. AtlasRegionów, WordCloud i podobne. Teams.
<i>rachunkowość I i II</i>	Excel, Optima, Księgowość 360
<i>język obcy I, II, III, IV</i>	Mythware Language Lab

<i>symulacje komputerowe w rachunkowości</i>	Branżowe Symulacje Biznesowe REVAS
<i>ekonometria</i>	STATA, GRETL, MS TEAMS
Studia II stopnia	
<i>menedżer w sektorze publicznym i prywatnym</i>	Branżowe Symulacje Biznesowe REVAS
<i>zaawansowana rachunkowość finansowa I, II</i>	Excel, Optima
<i>źródła finansowania małych i średnich przedsiębiorstw</i>	Excel
<i>wnioskowanie statystyczne</i>	GRETL, EXCEL, STATA
<i>język obcy I, II</i>	Mythware Language Lab
<i>prognozowanie gospodarcze</i>	GRETL, EXCEL, STATA

Liczba licencji na specjalistyczne oprogramowanie jest dostosowana do liczby studentów oraz liczebności grup, co umożliwia prawidłową realizację zajęć.

Platforma e-learningowa ANS posiada wdrożony zintegrowany system informacyjno-komunikacyjny składający się z platformy portalowej oraz platformy e-learningowej, dzięki którym możliwe jest udostępnianie materiałów dydaktycznych oraz realizacja szkoleń i testów on-line. Uczelniana platforma e-learningowa stanowi także narzędzie umożliwiające zwiększenie dostępności kształcenia dla osób z niepełnosprawnościami oraz jest dodatkowym narzędziem wspomagającym tradycyjne kształcenie studentów.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwia interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi. Uczelnia zapewnia także dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Studentom zapewnia się dostęp do materiałów dydaktycznych w formie elektronicznej, w ramach kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W ramach zajęć językowych wykorzystywana jest komputerowa pracownia językowa 203 D. Pozwala ona na ćwiczenie tłumaczeń pisemnych, symultanicznych i konsekwentnych, interakcję z różnymi rozmówcami, opanowywania wymowy, rozumienia ze słuchu i tworzenia wypowiedzi pisemnych. Pracownia ta wyposażona jest w 25 nowoczesnych stanowisk komputerowych wraz z słuchawkami do pracowni językowych, 86-calowy monitor interaktywny, oprogramowanie Mythware Language Lab posiadające szereg funkcji ułatwiających prowadzenie zajęć języków obcych takich jak: komunikacja głosowa, transmisja multimediów przez sieć, monitorowanie stanowisk czy funkcje przeprowadzenia testów, oprogramowanie Microsoft Office.

Biblioteka Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile należy do najnowocześniejszych w regionie. Studenci mają w pełni zapewniony dostęp do literatury potrzebnej w ramach zajęć na kierunku ekonomia. Lokalizacja biblioteki, liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej. Aktualny księgozbiór liczy ponad 46 tysięcy skomputeryzowanych i udostępnionych czytelnikom woluminów. Biblioteka udostępnia zbiory studentom, a także mieszkańcom regionu pilskiego 6 dni w tygodniu (od poniedziałku do piątku, w godzinach 8.00-17.00 i w soboty zjazdowe w godz. 8.00-13.00).

Biblioteka gromadzi również czasopisma oraz dokumenty elektroniczne, 96 tytułów czasopism w prenumeracie oraz 37 tytułów czasopism w wersji elektronicznej. Do dyspozycji czytelników jest 8 stanowisk komputerowych oraz 24 miejsca w czytelni. Biblioteka posiada również stanowisko komputerowe z dostępem do darmowej wypożyczalni Academica, która umożliwia korzystanie ze zbiorów cyfrowych Biblioteki Narodowej – 3,7 mln publikacji ze wszystkich dziedzin wiedzy. Księgozbiór biblioteki jest na bieżąco uzupełniany o nowe pozycje zalecane w sylabusach.

Zapewniony został dostęp studentów do sieci bezprzewodowej oraz do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp. W czytelni, mediatece oraz nowoczesnym multimedialnym centrum informacyjnym czytelnicy mają do dyspozycji stanowiska komputerowe z dostępem do Internetu i licencjonowanych baz danych online. Sala konferencyjna, wchodząca w skład kompleksu bibliotecznego, wyposażona została w wysokiej klasy sprzęt audiowizualny, umożliwiający prowadzenie telekonferencji i e-learningu. Ponadto Uczelnia zagwarantowała zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

Baza naukowo-dydaktyczna jest dostosowana do osób z niepełnosprawnościami – umożliwia poruszanie się na wózkach inwalidzkich. Uczelnia zapewnia specjalne stanowiska do pracy dla studentów niedowidzących. Zajęcia odbywają się w budynkach posiadających podjazdy dla osób z niepełnosprawnościami, platformę schodową, dostosowane toalety. Każdy z budynków posiada na wyposażeniu krzesła do ewakuacji osób z niepełnosprawnością ruchową typu Falcon. Aktualnie w ramach wypożyczalni sprzętu dla osób z niepełnosprawnościami do wypożyczenia dostępne są: przenośne pętle indukcyjne - 4 szt., laptop Acer z oprogramowaniem powiększająco-udźwiękającym - 2 szt., laptop Dell z oprogramowaniem powiększająco-udźwiękającym - 1 szt., cyfrowe lupy powiększające - 2 szt., dyktafon cyfrowy Olympus - 3 szt., skaner ręczny przenośny - 4 szt., tablet Lenovo TAB4 10 - 4 szt. oraz czytnik tekstu Balze Et.

Przykładów, w których Uczelnia podmiotowo traktuje osoby z niepełnosprawnościami jest niezwykle wiele. Na parkingu Uczelni wyznaczono miejsca dla osób z niepełnosprawnościami. Wjazd na parking wyposażony jest w system kontroli dostępu z funkcją rozpoznawania tablic rejestracyjnych pojazdów, co umożliwia osobom z niepełnosprawnościami wjazd bezobsługowy. W akademiku znajdują się specjalne pokoje (16 miejsc noclegowych) przystosowane dla osób z niepełnosprawnością. Ponadto strona internetowa ANS oparta jest na technologii multiportalu, co spowodowało ułatwienie dostępu do informacji. Wdrożone rozwiązania mają na celu zapewnienie studentom z niepełnosprawnościami możliwości zdalnego dostępu do materiałów dydaktycznych, wykładów, testów, oferty Biura Karier oraz informacji o organizowanych w Uczelni konferencjach i innych wydarzeniach z życia młodzieży akademickiej. Warto również zaznaczyć, iż od strony formalnej kwestie te reguluje zarządzenie nr 45/22 Rektora ANS im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 28 września 2022 r. w sprawie wdrożenia technologii wspierających osoby z niepełnosprawnościami w udziale w procesie kształcenia.

Okresowy przegląd infrastruktury naukowej i dydaktycznej odbywa się w sposób cykliczny. We wrześniu każdego roku akademickiego weryfikowana jest literatura zawarta w sylabusach zajęć pod kątem jej aktualizacji, natomiast w grudniu kierownik Katedry Ekonomii zgłasza zapotrzebowanie na infrastrukturę naukową i jest ono realizowane adekwatnie do możliwości finansowych Uczelni. Kierownicy katedr składają zamówienia na zakup książek, prenumeratę czasopism oraz wykupienie dostępu on-line do konkretnych tytułów. Również Centrum Sieciowo-Komputerowe ANS w Pile

dokonyuje corocznie w okresie wakacyjnym przeglądu sprawności sprzętu komputerowego oraz sprzętu audiowizualnego, a w szczególności jakości obrazu wyświetlanego przez projektory multimedialne.

ANS wypracowała rozwiązania, w ramach których zapewniono udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w okresowych przeglądach bazy materialno-technicznej Uczelni. Infrastruktura jest rozwijana zgodnie z potrzebami społeczności akademickiej ANS - jest na bieżąco serwisowana i aktualizowana. Do dyspozycji studentów są miejsca parkingowe, które zaspokajają potrzeby całej społeczności akademickiej. Na terenie kampusu są obiekty sportowe wykorzystywane przez studentów, w tym między innymi nowoczesna Hala Sportowa z widownią na 300 miejsc, dwie sale fitness – 48,7 m² i 42,5m², siłownia – 81,1 m², sala do gier małych – 41,0 m² oraz sauna – 18,7 m². Na szczególne podkreślenie zasługuje nowoczesne Auditorium Maximum, które jest dwupoziomową, klimatyzowaną salą audytoryjną z podwyższoną sceną i widownią na 460 miejsc, o powierzchni użytkowej 641 m². Jest to doskonałe miejsce do organizacji uroczystości akademickich, koncertów czy występów teatralnych dla licznej publiczności.

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia dysponuje bardzo dobrą infrastrukturą badawczo-dydaktyczną, która zapewnia pełną realizację procesu kształcenia. Zarówno liczba, jak i wyposażenie sal dydaktycznych, biblioteki jak i laboratoriów komputerowych pokrywają zapotrzebowanie kształcenia na kierunku ekonomia (studia I i II stopnia). Uczelnia jest bardzo dobrze przygotowana do prowadzenia zajęć na odległość oraz udostępniania studentom zbiorów bibliotecznych i oprogramowania. Infrastruktura Uczelni jest w pełni dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Realizacja okresowych przeglądów z udziałem przedstawicieli wszystkich interesariuszy wewnętrznych wskazuje na to, że ich uwagi są należycie wykorzystywane w działaniach o charakterze doskonalącym.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się podjęcie bardziej skutecznych aniżeli dotychczas kroków na rzecz przeciwdziałania deficytowi nowoczesnych sal komputerowych. Co prawda potrzeby studentów ocenianego kierunku ekonomia są zabezpieczone, ale fizyczne zużycie sprzętu i oprogramowania informatycznego oraz napięty harmonogram zajęć dla studentów z innych kierunków sprawiają, że uruchomienie nowej pracowni komputerowej byłoby pożądane.

Zalecenia

Brak

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma na celu dostosowanie programu studiów do potrzeb rynku pracy oraz wzmacnianie kompetencji praktycznych studentów. Przedstawiciele pracodawców podkreślają zgodnie, że ANS w Pile jest Uczelnią kluczową dla zapewnienia odpowiednich kadr dla lokalnych przedsiębiorstw oraz administracji publicznej. Współpraca ta obejmuje różnorodne formy, takie jak organizacja praktyk, staży, hospitacji, konferencji tematycznych, a także ankiety ewaluacyjne prowadzone co 3 lata wśród interesariuszy zewnętrznych. Spotkania z przedstawicielami Izby Gospodarczej oraz największymi lokalnymi firmami służą wypracowywaniu wspólnych inicjatyw. Zamiarem największej lokalnej firmy z branży RTV/AGD jest współpraca z Uczelnią na rzecz rozwoju studiów dualnych. Z Uczelnią współpracują w zakresie organizacji praktyk firmy z różnych branż. W obszarze kierunku ekonomia są to urzędy, biura rachunkowe, kadry kierownicze lokalnych przedsiębiorstw. Przedstawiciel Uczelni został także zaproszony do lokalnej Rady Rynku Pracy, co stanowi ważny element dialogu na rzecz rozwoju kompetencji zawodowych studentów. Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje, jest zgodny z koncepcją i celami kształcenia oraz wynikającymi z nich obszarami działalności zawodowej oraz rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym ma charakter stały i przybiera zróżnicowane formy, takie jak organizacja praktyk, staży, wizyt studyjnych, w niektórych przypadkach także realizacja prac dyplomowych czy udział przedstawicieli otoczenia w zajęciach dydaktycznych oraz w procesie weryfikacji efektów uczenia się. Zapewniony jest także udział interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu i doskonaleniu programu studiów. Uczelnia podtrzymuje relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez Izbę Gospodarczą Północnej Wielkopolski. Jest to współpraca doraźna. Uczelnia jest członkiem Izby i w związku z tym stosunkowo często w swoich gmachach gości spotkania członków Izby. Pewnym mankamentem jest brak dostępnych podsumowań z tych dyskusji, w szczególności w części w jakiej dotyczą programu kształcenia na kierunku ekonomia lub ogólnie kształcenia praktycznych umiejętności i dostosowania treści programowych do potrzeb pracodawców. Mimo to współpraca z Izbą Gospodarczą oraz regularne spotkania z lokalnymi firmami przynoszą dodatkowe korzyści, takie jak dopasowanie programu kształcenia do zmieniających się potrzeb rynku pracy.

Uczelnia śledzi losy swoich absolwentów dzięki organizowanym spotkaniom, rozmowom z absolwentami, którzy podtrzymują relacje z Uczelnią. Ponadto Uczelnia czerpie informacje z systemu Ekonomiczne Losy Absolwentów (ELA).

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, obejmujące ocenę poprawności doboru współpracujących instytucji, skuteczność współpracy oraz jej wpływu na realizację programu studiów i osiąganie efektów uczenia się przez studentów. Ankiety realizowane co 3 lata wśród interesariuszy zewnętrznych oraz badania losów absolwentów wspierają ocenę skuteczności programu kształcenia. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do doskonalenia współpracy i programu studiów. Co roku odbywa się konferencja z udziałem pracodawców, gdzie

omawiane są zmiany na rynku pracy i kluczowe kompetencje niezbędne lokalnym przedsiębiorstwom. Planowane rozszerzenie współpracy obejmuje rozwój programów dualnych we współpracy z największymi lokalnymi firmami.

Biuro Karier organizuje dla studentów coaching z komunikacji, co wspiera rozwój ich kompetencji miękkich i przygotowuje do efektywnego funkcjonowania na rynku pracy. W Uczelni funkcjonuje również Dział Praktyk Studenckich i Karier, który jest odpowiedzialny z podtrzymywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Poza organizacją praktyk, zawieraniem porozumień oraz organizacją spotkań dla studentów w celu prezentacji oferty praktyk organizowane są także spotkania z pracodawcami oraz szkolenia. Uczelnia posiada także status agencji zatrudnienia (numer ewidencyjny: 881), zajmującej się pośrednictwem pracy, doradztwem personalnym i poradnictwem zawodowym.

W ANS w Pile wskazane byłoby bardziej wnikliwe dokumentowanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, szczególnie w zakresie doboru instytucji współpracujących z Uczelnią oraz oceny skuteczności tej współpracy w kontekście osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Warto również rozważyć możliwość szerszego zaangażowania otoczenia społeczno-gospodarczego w proces kształtowania programu studiów na wizytowanym kierunku, co mogłoby przyczynić się do lepszego dopasowania kierunku studiów do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Zalecenia dotyczące kryterium 6 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Dobór instytucji, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie ocenianego kierunku, jest odpowiedni. Grupa przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest liczna, tworzą ją reprezentanci instytucji, organizacji i firm, w których zatrudnienie znajdują absolwenci wizytowanego kierunku. Sygnały płynące z otoczenia społeczno-gospodarczego dotyczące programu uczenia się na kierunku ekonomia są wykorzystywane do modyfikacji programu tak, aby lepiej przygotować absolwentów do sprostania aktualnym wymaganiom rynku.

Współpraca Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym w zakresie ocenianego kierunku odbywa się na kilku płaszczyznach - udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w organizacji praktyk, prowadzenie przez nich zajęć, udział we wspólnych gremiach, zlecenie przez interesariuszy zewnętrznych projektów badawczych.

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym jest prowadzona w sposób sformalizowany i niesformalizowany, interesariusze zewnętrzni ściśle współpracujący z kierunkiem mają możliwość spotkania się i dokonania wymiany opinii dotyczących programu studiów dla ocenianego kierunku i przekazywania sugestii dotyczących modyfikacji programu.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się bardziej wnikliwe dokumentowanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, szczególnie w zakresie doboru instytucji współpracujących z Uczelnią oraz oceny skuteczności tej współpracy w kontekście osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się.
2. Rekomenduje się zwiększenie zaangażowania otoczenia społeczno-gospodarczego w proces kształtowania programu studiów, co może przyczynić się do lepszego dopasowania kierunku studiów ekonomia do aktualnych potrzeb rynku pracy.

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Zapewnienie odpowiednich warunków na rzecz internacjonalizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku ekonomia prowadzonym przez Akademia Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile realizowane jest w głównej mierze poprzez:

- rozwijanie znajomości języków obcych w formie lektoratów i zajęć w języku obcym,
- zapewnienie możliwości udziału w programach wymiany studentów i kadry dydaktycznej,
- stwarzanie warunków do przyjmowania studentów z innych krajów,
- okazjonalne i regularne wykłady wykładowców z uczelni zagranicznych.

Ponadto umiędzynarodowienie kształcenia polega na tym, że Uczelnia realizuje kursy nauki języków obcych oraz wdraża projekty nowych programów kształcenia. Działania te wpisują się w cele określone w „Deklaracji Polityki Europejskiej Uczelni na lata 2021-2027”.

Studenci realizują naukę języka angielskiego na I i II roku studiów I stopnia (łącznie 120 godzin) i I roku studiów drugiego stopnia (łącznie 90 godzin). Celem lektoratu jest rozwijanie umiejętności i kompetencji językowych do poziomu B2 (I stopień) i B2+ (II stopień). Studenci kierunku ekonomia osiągają językowe efekty uczenia się podczas 4 zajęć takich jak: *język obcy I*, *język obcy II*, *język specjalistyczny* i zajęcia w języku obcym (*etyka gospodarcza* – studia II stopnia).

Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. ANS w Pile opracowała zestaw procedur przeznaczonych do realizacji Programu Erasmus+ (wzorowanych na normach ISO 9001-2009). Procedury te określają strukturę, relacje i zadania jednostek Uczelni odpowiedzialnych za Program Erasmus+, jak również zasady dotyczące udziału we wszystkich typach mobilności. Wypracowane rozwiązania funkcjonują pod nazwą: „Procedura organizacji i realizacji współpracy międzynarodowej Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława

Staszica w Pile”. Ponadto udział w programie Erasmus+ został włączony do Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia.

Do najważniejszych celów internacjonalizacji Katedry Ekonomii należą:

1. poszerzanie oferty zajęć prowadzonych w języku angielskim, a w przyszłości uruchomienie anglojęzycznej specjalności;
2. zwiększanie udziału studentów w wykładach prowadzonych w języku angielskim, zarówno realizowanych przez nauczycieli akademickich ANS, jak i zagranicznych wykładowców. Warto w tym miejscu podkreślić, iż realizacja specjalnych zajęć uzupełniających z języka angielskiego jest możliwa pod warunkiem zgłoszenia co najmniej 3 studentów;
3. rozwój międzynarodowej mobilności studentów w ramach wyjazdów na część studiów oraz praktyki zawodowe;
4. promowanie mobilności wśród studentów przez Dział Współpracy Międzynarodowej;
5. rozwijanie międzynarodowej mobilności pracowników dydaktycznych – doskonalenie posiadanych i uzyskanie nowych kompetencji kadry poprzez: wyjazdy w celu prowadzenia zajęć, uczestnictwo w szkoleniach, udział w Blended Intensive Programs, uczestnictwo w kursach językowych;
6. wzrost liczby studentów przyjeżdżających z uczelni partnerskich poprzez stworzenie atrakcyjnej oferty programowej oraz przekazanie informacji uczelniom partnerskim i innym potencjalnym beneficjentom;
7. budowanie trwałych relacji z partnerami zagranicznymi, w tym w celu zapraszania do prowadzenia wykładów w formule tradycyjnej i zdalnej;
8. pozyskanie większej liczby podmiotów zagranicznych, w których studenci mogą odbywać praktyki;
9. realizacja wspólnych projektów badawczych i naukowych z uczelniami partnerskimi oraz skuteczne aplikowanie do programów międzynarodowych np. Fulbright, Fundusz Wyszehradzki.

Zespołowi oceniającemu PKA udostępniono:

1. listę 34 uczelni partnerskich z 17 krajów, z którymi Uczelnia zawarła umowy o współpracy;
2. wykaz 34 zajęć, które są realizowane przez nauczycieli akademickich z Katedry Ekonomii dla studentów przyjeżdżających do ANS w Pile w ramach programu Erasmus+;
3. informacje o udziale części kadry Katedry Ekonomii w intensywnym kursie języka angielskiego przygotowującego do prowadzenia zajęć dydaktycznych w języku angielskim. Zajęcia obejmowały kurs stacjonarny z języka angielskiego ogólnego i specjalistycznego dla 40 osób (4 grupy szkoleniowe) oraz egzaminy weryfikujące nabyte kompetencje. Aktywności te były elementem projektu „Inkubator kompetencji - Zintegrowany Program Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile”;
4. wykaz kilku projektów badawczych finansowanych z Funduszu Wyszehradzkiego;
5. dane liczbowe ilustrujące skalę międzynarodowej mobilności studentów kierunku ekonomia i kadry akademickiej prowadzącej na nim kształcenia:

Rok akademicki	Studenci				Wykładowcy	
	przyjeżdżający na studia	wyjeżdżający na studia	przyjeżdżający na praktykę	wyjeżdżający na praktykę	przyjeżdżający	wyjeżdżający
2019/2020	30	6	10	0	3	5
2020/2021	10	1	6	0	0	7

2021/2022	8	3	7	0	3	10
2022/2023	9	1	0	1	8	32
2023/2024	6	6	1	3	5	7
Razem	63	17	24	4	19	61

W świetle powyższych informacji należy stwierdzić, że stwarzane są możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów związanej z kształceniem na kierunku ekonomia, w tym warunki do mobilności wirtualnej nauczycieli akademickich i studentów.

W Uczelni prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do działań o charakterze optymalizacyjnym. Internacjonalizacja nauczania na kierunku ekonomia podlega cyklicznej ocenie na poziomie władz rektorskich. Corocznie w okresie maj-wrzesień oceny dokonują władze rektorskie na podstawie danych źródłowych przekazanych przez pracowników Działu Współpracy Międzynarodowej. Ewaluacja umiędzynarodowienia jest prowadzona równolegle z raportami z realizacji umów w ramach programu Erasmus+. Następstwem oceny są spotkania z kierownikami Katedr, w czasie których prorektor ds. rozwoju, nauki i współpracy międzynarodowej oraz kierownik DWM dzielą się spostrzeżeniami i sugestiami np. w kwestii podniesienia skuteczności działań na rzecz wzrostu umiędzynarodowienia kształcenia na danym kierunku studiów.

Uczelnia planuje dalsze działania na rzecz intensyfikacji internacjonalizacji kształcenia na kierunku ekonomia. Katedra Ekonomii od wielu lat czynnie współpracuje z Uniwersytetem "1 Decembrie 1918" w Alba Iulia w Rumunii. Współpraca ta dotychczas przyczyniła się do zrealizowania kilku wspólnych projektów naukowo-badawczych. Partner rumuński utworzył kilka programów w całości realizowanych w języku angielskim. Obecnie Kierownik Katedry Ekonomii we współpracy z kierownikiem Działu Współpracy Międzynarodowej prowadzą rozmowy z odpowiednikami z Alba Iulia w sprawie uruchomienia warsztatów, które pomogą pracownikom katedry przygotować się do stworzenia do 2026 roku w pełni anglojęzycznej specjalności. Ponadto w trakcie zebrań pracowników Katedry Ekonomii pojawiają się dyskusje nt. zasadności uruchomienia w przyszłości ścieżki studiów w języku angielskim. Z uwagi na fakt, iż wybrani nauczyciele akademicy z Katedry Ekonomii prowadzą szeroki zakres zajęć w języku angielskim dla studentów z programu Erasmus+, to posiadają oni odpowiednie kwalifikacje i kompetencje (dyplomy, certyfikaty) do realizacji tej inicjatywy. Kolejną inicjatywą jest planowane na maj 2025 roku spotkanie robocze zespołów z Istanbul Aydin University oraz Katedry Ekonomii ANS w Pile w sprawie opracowania wspólnego programu wielonarodowej Szkoły Letniej. Ponadto nawiązywane mają być dalsze naukowe i dydaktyczne kontakty na rzecz poszerzenia liczby uniwersytetów współpracujących z pilską ANS w programie Erasmus+.

Zalecenia dotyczące kryterium 7 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca międzynarodowa z jednostkami naukowymi oraz instytucjami szkolnictwa wyższego ukierunkowana jest na wymianę studentów i pracowników. Uczelnia stwarza sprzyjające warunki do udziału w międzynarodowej wymianie studentów i pracowników oraz przygotowuje studentów do aktywnego uczestnictwa w międzynarodowym procesie kształcenia i komunikacji. Studenci i pracownicy katedry są beneficjentami procesu internacjonalizacji Uczelni od wielu lat - od 2007 roku ANS w Pile uczestniczy w Programie Erasmus+. Skalę mobilności pracowników i studentów w programie Erasmus+ na kierunku ekonomia ocenia się pozytywnie. Uczelnia dokonuje okresowych przeglądów skali i zakresu umiędzynarodowienia. Odzwierciedleniem cyklicznej oceny stopnia umiędzynarodowienia jest między innymi inicjowanie zmian na rzecz zwiększenia stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku ekonomia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

1. Rekomenduje się dalsze sukcesywne kontynuowanie działań na rzecz umiędzynarodowienia kształcenia na ocenianym kierunku ekonomia, w tym z zakresu mobilności studentów i kadry akademickiej.

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku ekonomia mają zapewnioną możliwość korzystania z różnorodnych i wszechstronnych form wsparcia w procesie uczenia się oraz w swoim rozwoju społecznym i zawodowym. Wsparcie studentów w procesie uczenia się ma charakter kompleksowy oraz stały oraz jest prowadzone w sposób odpowiedni do zróżnicowanych potrzeb indywidualnych wszystkich studentów.

Akademia Nauk Stosowanych w Pile zapewnia swoim studentom dostęp do świadczeń materialnych wynikających z przepisów prawa. Wśród dostępnych materialnych form wsparcia znajdują się stypendium socjalne, zapomogi, stypendium rektora dla wyróżniających się studentów oraz stypendium dla osób z niepełnosprawnościami. Dodatkowo studenci mają możliwość ubiegania się o liczne stypendia fundowane przez podmioty z otoczenia społeczno-gospodarczego uczelni. Wymienić tutaj należy przede wszystkim stypendia fundowane przez pilskie i wojewódzkie władze samorządowe, stypendium „Diament” fundowane rokrocznie przez jeden z największych podmiotów gospodarczych w regionie oraz nagrodę finansową dla autora najlepszej pracy dyplomowej w ramach konkursu organizowanego przez Fundację im. prof. dr. hab. Kazimierza Pająka.

Uczelnia poprzez zapewnienie dodatkowej możliwości partycypacji w aktywnościach sprzyja rozwojowi studentów, w tym również studentów wybitnych. Wśród podejmowanych aktywności na tym polu należy uwzględnić organizację wyjazdów studyjnych do Narodowego Banku Polskiego, do Giełdę Papierów Wartościowych, zorganizowanie warsztatów poświęconych komunikacji czy debaty oxfordzkiej. Studenci mogą również liczyć na pomoc wykładowców w formie konsultacji, które odbywają się w wyznaczonych godzinach, a także mają możliwość kontaktu mailowego z prowadzącymi zajęcia, co umożliwia uzyskanie wsparcia poza godzinami dyżurów. Studenci łączący pracę ze studiami czy znajdujący się w trudnej sytuacji losowej mogą liczyć na przyznanie indywidualnej organizacji studiów.

Dodatkowo Akademia Nauk Stosowanych w Pile wspiera studentów w nawiązywaniu kontaktów z otoczeniem społeczno-gospodarczym oraz w procesie wejścia na rynek pracy dzięki działalności Biura Karier. Biuro to gromadzi i udostępnia oferty pracy oraz staży, informuje o możliwościach rozwoju zawodowego i wspiera pracodawców w rekrutacji odpowiednich kandydatów. Biuro prowadzi również liczne dodatkowe szkolenia oraz organizuje spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, które mają zainspirować studentów przy projektowaniu ich przyszłej ścieżki zawodowej.

Akademia Nauk Stosowanych w Pile zapewnia kompleksowe wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami. Specjalistyczną opiekę nad tą grupą studentów nadzoruje Koordynator Rektora ds. studentów niepełnosprawnych, którego zadaniem jest dostosowanie procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów oraz eliminowanie barier wynikających z niepełnosprawności. Studenci mogą liczyć na dostosowanie form zaliczenia zajęć, wsparcie asystenta w trakcie zajęć dydaktycznych, indywidualną organizację studiów oraz wypożyczenia sprzętu komputerowego ze specjalnym oprogramowaniem.

Na Uczelni funkcjonuje system umożliwiający zgłaszanie skarg i wniosków, które są na bieżąco rozpatrywane przez odpowiednie osoby lub instytucje, w zależności od charakteru sprawy. Kluczową rolę w tym procesie odgrywa opiekun roku, który wspiera w rozwiązywaniu konfliktów i problemów zarówno między studentami, jak i między studentami a wykładowcami. Kontakt z opiekunem roku jest bardzo szybką i skuteczną metodą rozwiązywania problemów, jak również zgłaszania postulatów. Studenci mają również możliwość zgłaszania swoich uwag bezpośrednio do kierowników katedry oraz za pośrednictwem samorządu studentów do władz Uczelni. Wnioski w zakresie funkcjonowania i kształtu kierunku ekonomia studenci mogą również przekazywać przez swojego przedstawiciela w organach Uczelni, przede wszystkim w komisji programowej kierunku ekonomia.

Na początku roku akademickiego Uczelnia regularnie organizuje szkolenia dla nowoprzyjętych studentów oraz zapewnia im informacje na temat bezpieczeństwa i higieny pracy, a także prowadzi działania edukacyjne w tym zakresie w formie wykładów, plakatów oraz informacji na stronie internetowej. Uczelnia posiada wypracowane procedury w zakresie udzielania wsparcia osobom dotkniętym dyskryminacją, mobbingiem czy potrzebującym pomocy psychologicznej.

Kadra administracyjna wpierająca proces nauczania regularnie uczestniczy w szkoleniach w celu podniesienia swoich kompetencji w zakresie obsługi studentów, między innymi z uwzględnieniem potrzeb studentów z niepełnosprawnościami. Należy wskazać, że poziom obsługi studentów przez kadrę administracyjną monitorowany jest w ramach corocznego badania jakościowego sprawdzającego poziom oceny systemu wsparcia przez studentów. Studenci są zadowoleni z pomocy komórek administracyjnych, z którymi mają kontakt na studiach.

Uczelnia aktywnie wspiera działalność samorządu studenckiego. Studenci poprzez organy samorządu i swoich przedstawicieli w podmiotach kolegialnych mają realny wpływ na funkcjonowanie Uczelni oraz kształt ocenianego kierunku. Akademia Nauk Stosowanych w Pile zapewnia niezbędne zaplecze infrastrukturalne dla działalności samorządu w postaci pomieszczenia przeznaczonego tylko na jego potrzeby, które jest odpowiednio wyposażone w sprzęt biurowy. Samorząd studencki dysponuje środkami finansowymi, które umożliwiają mu podejmowanie różnorodnych inicjatyw skierowanych do studentów. Samorząd jest w stałym kontakcie z prorektorem ds. studenckich jak również z władzami Katedry Ekonomii i na bieżąco zgłasza kwestie istotne z punktu widzenia studentów. Należy wskazać, że w wyniku postulatów formułowanych przez studentów i zgłaszanych przez ich przedstawicieli wprowadzono zmiany w programie studiów, zmieniając formę prowadzenia zajęć: *ekonometria*, *statystyka opisowa* oraz *prognostowanie gospodarcze*.

Studenci ocenianego kierunku mają możliwość zaangażowania w działalność Koła Naukowego Młodych Ekonomistów. Koło naukowe może liczyć na wsparcie organizacyjne oraz materialne ze strony Uczelni w realizacji swoich projektów, które oprócz działań promocyjno-integracyjnych koncentrują się na rozwijaniu studentów, między innymi poprzez organizację dodatkowych zajęć poświęconych metodom ilościowym, które cieszyły się dużym zainteresowaniem. Na Uczelni funkcjonują również Akademicki Związek Sportowy oraz Chór Akademicki, stwarzając tym samym możliwość studentom partycypowania i rozwijania się w sferach zarówno naukowych, jak również sportowych i artystycznych.

Akademia Nauk Stosowanych w Pile dokonuje oceny funkcjonowania systemu wsparcia studentów w sposób ciągły przy wykorzystaniu podstawowego narzędzia, jakim jest badanie ankietowe studentów. Badanie przeprowadzane jest corocznie w systemie USOS, jednakże począwszy od 2020 roku odsetek wypełnionych ankiet utrzymuje się na relatywnie niskim poziomie. Studenci jako główną możliwą przyczynę takiego stanu rzeczy widzą brak pewności co do rzeczywistej anonimowości ankiet. Badanie, obiektywnie rzecz ujmując, jest całkowicie anonimowe, ale obawy studentów budzi fakt, iż aby wypełnić ankietę należy wcześniej zalogować się na indywidualne konto w systemie USOS, które jest przypisane bezpośrednio do studenta. Jakkolwiek pozytywnie ocenia się fakt przeprowadzania badania w sposób regularny, należy w dłuższej perspektywie czasowej podejmować bardzo intensywne działania na rzecz zwiększenia odsetka wypełnionych ankiet oraz wzmocnienie komunikatu odnośnie anonimowości badań przeprowadzanych w systemie USOS, przy czym sposób doboru tych działań może być różnorodny (np. stosowany w innych Uczelniach system nagród dla grup/kierunków z największą liczbą wypełnionych ankiet). Ponadto system wsparcia studentów podlega ocenie poprzez niesformalizowane rozmowy ze studentami i bieżące konsultacje z samorządem studentów. Ewaluacja dokonywana jest również na podstawie informacji uzyskiwanej od pracowników Uczelni odpowiedzialnych za funkcjonowanie poszczególnych form wsparcia. W wyniku przeprowadzanej ewaluacji zwiększono oferowane wsparcie psychologiczne, zmieniono długość przerw między zajęciami dostosowując ją lepiej do potrzeb studentów pracujących zawodowo. Ponadto z myślą o tej samej grupie studentów zwraca się większą uwagę na dostosowanie tygodniowego planu zajęć do harmonogramów pracy studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 8 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie dla studentów w procesie uczenia się jest kompleksowe i dostosowane do ich indywidualnych potrzeb oraz celów edukacyjnych. Przybiera różnorodne formy, które odpowiadają na zróżnicowane wymagania studentów, wspierając ich rozwój naukowy, społeczny i zawodowy. Uczelnia zapewnia dostęp do nauczycieli akademickich w ramach konsultacji, oferuje pomoc w nauce oraz w osiąganiu zamierzonych efektów uczenia się. Dodatkowo przygotowuje studentów do wyboru optymalnej ścieżki zawodowej w przyszłości. Wsparcie przybiera różnorodne formy, które odpowiadają na zróżnicowane wymagania studentów, wspierając ich rozwój naukowy, społeczny i zawodowy. Proces wsparcia w uczeniu się podlega ciągłej i systematycznej ewaluacji, która dokonywana jest z udziałem samych studentów, a wyniki tych przeglądów stanowią podstawę do podejmowania działań mających na celu dalsze doskonalenie systemu wsparcia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Akademia Nauk Stosowanych w Pile zapewnia publiczny dostęp do kompleksowych, szczegółowych i zrozumiałych informacji na temat studiów na kierunku ekonomia oraz obowiązujących zasad rekrutacji za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej oraz swojej strony internetowej, ze szczególnym uwzględnieniem zakładki Katedry Ekonomii. Informacje te są dostępne dla szerokiego grona odbiorców, w tym również w formie dostosowanej dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami, bez ograniczeń związanych z czasem, miejscem oraz używanym sprzętem i oprogramowaniem wykorzystywanym przy przeglądaniu sieci.

Dostępne publicznie informacje są kompleksowe i przeznaczone dla różnych grup, w tym zawierają zasady rekrutacji, z uwzględnieniem kompetencji wymaganych od kandydatów na studia, warunków przyjęć, kryteriów kwalifikacji oraz harmonogramu rekrutacji. Ponadto Uczelnia zapewnia dostęp do aktualnych przepisów prawnych, celów kształcenia na ocenianym kierunku, zasad oceniania i dyplomowania. Na stronie internetowej można również znaleźć aktualny program studiów, sylabusy oraz sylwetkę absolwenta kierunku. Wszyscy użytkownicy mogą również zapoznać się na stronie

internetowej z informacjami w zakresie opisów organizacji procesu uczenia się oraz systemu weryfikacji efektów uczenia się. Dostępny jest również obszerny opis systemu wsparcia w procesie uczenia się dostępnego dla studentów.

Należy wskazać, że Akademia Nauk Stosowanych w Pile w przeprowadzanej co roku ankiecie bada wśród studentów między innymi ocenę aktualności zawartych w przestrzeni internetowej informacji z uwzględnieniem ich zrozumiałości i użyteczności. Studenci swoje uwagi mogą również zgłaszać na bieżąco. Ponadto zespół odpowiedzialny za prowadzenie stron internetowych prowadzi ciągły monitoring informacji zawartych na stronie internetowej Uczelni, jak również w Biuletynie Informacji Publicznej. W wyniku przeprowadzonej ewaluacji zmieniono między innymi sposób prezentowania kierunku studiów dla kandydatów na studia, ze szczególnym uwzględnieniem poszerzenia informacji o potencjalnej przyszłej ścieżce zawodowej absolwentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 9 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Akademia Nauk Stosowanych w Pile zapewniona publiczny dostęp do pełnych, aktualnych i zrozumiałych informacji dotyczących programu studiów, realizacji procesu nauczania oraz osiąganych efektów uczenia się na kierunku, a także o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach rekrutacji, możliwościach dalszego kształcenia oraz perspektywach zawodowych absolwentów. Informacje o programie studiów oraz ich jakość podlegają ewaluacji, z której wnioski są implementowane.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Akademia Nauk Stosowanych w Pile realizuje politykę jakości opisaną w dokumencie wewnętrznym przyjętym przez Senat Uczelni. Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk

Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile został przyjęty uchwałą Senatu nr XLII/204/19 Senatu PUSS w Pile z dnia 28 listopada 2019 r, a następnie zmieniony uchwałą nr XXXVI/129/24 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 25 kwietnia 2024 r. w sprawie przyjęcia nowej wersji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile. Ponadto każdego roku Rektor ANS w Pile, na mocy zarządzenia, powołuje komisje programowe kierunku studiów na dany rok akademicki. Uregulowania prawno-organizacyjne WSZJK w Uczelni opierają się na następujących dokumentach:

- zarządzenie nr 62/22 Rektora ANS im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 22 listopada 2022 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia;
- uchwała nr XLII/204/19 Senatu PUSS w Pile z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia nowej wersji Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w PUSS w Pile;
- uchwała nr XLII/203/19 Senatu PUSS w Pile z dnia 28 listopada 2019 r. w sprawie przyjęcia Polityki Zapewnienia Jakości PUSS w Pile.

Wewnętrzny System Zapewnienia Jakości Kształcenia w ANS w Pile jest emanacją założeń Strategii Rozwoju Uczelni na lata 2015-2025. Przyjęte dokumenty określają zakres kompetencji gremiów ANS w Pile odpowiedzialnych za realizację polityki jakości kształcenia oraz procedury, których realizacja w założeniu zagwarantować ma wysoką jakość kształcenia. Za prawidłowe funkcjonowanie WSZJK w Uczelni odpowiedzialny jest rektor, Uczelniana Komisja ds. Jakości Kształcenia kreuje i nadzoruje funkcjonowanie WSZJK, zaś prorektor ds. jakości kształcenia i studentów odpowiada za realizację poszczególnych procesów. Natomiast za funkcjonowanie WSZJK w Katedrze Ekonomii, w której prowadzony jest wizytowany kierunek studiów, odpowiada kierownik zakładu oraz dziesięcioosobowa Komisja Jakości Kształcenia Kierunku Ekonomia (powołana zarządzeniem nr 54/24 Rektora Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 22 października 2024 r. w sprawie powołania Uczelnianej Komisji ds. Jakości Kształcenia), w skład której wchodzi nauczyciele akademicki (siedem osób), przedstawiciele studentów (dwie osoby) oraz przedstawiciel absolwentów kierunku ekonomia.

Do zadań Kierownika Katedry Ekonomii należą wszelkie sprawy dotyczące zapewnienia, oceny i doskonalenia jakości kształcenia na kierunkach studiów prowadzonych w katedrze, a w szczególności m.in.

1. ocena skuteczności WSZJK w katedrze, obejmująca: terminowość realizacji procedur WSZJK; zarządzanie jakością kształcenia; działania Katedry w zakresie zapobiegania plagiatom i ich wykrywania;
2. podejmowanie inicjatyw na rzecz doskonalenia jakości kształcenia;
3. wdrażanie rekomendacji Komisji Jakości Kształcenia Kierunku Studiów Ekonomia dotyczących: programów studiów na kierunkach studiów; poziomu włączania interesariuszy zewnętrznych do procesu definiowania, opiniowania i doskonalenia opisu zakładanych efektów uczenia się dla programów studiów w kontekście potrzeb i oczekiwań środowiska społeczno-gospodarczego; warunków prowadzenia studiów, szczególnie w zakresie zajęć o charakterze praktycznym, w tym praktyk zawodowych i studiów dualnych; procesu dyplomowania ze szczególnym uwzględnieniem wdrażania prac dyplomowych o charakterze aplikacyjnym, rozwiązujących konkretne problemy pracodawców;
4. prowadzenie okresowych szkoleń dla pracowników katedry w zakresie praktycznej realizacji procedur WSZJK.

Natomiast do głównych zadań Komisji Jakości Kształcenia Kierunku Studiów Ekonomia należy m.in.:

1. ciągły monitoring, ocena roczna i okresowa oraz doskonalenie programu studiów na kierunku studiów ekonomia, zgodnie z procedurami WSZJK;
2. analiza raportów z: ewaluacji przez studentów jakości kształcenia we wszystkich zajęciach ujętych w programie studiów; ankiet absolwentów kierunku studiów; badania karier zawodowych absolwentów, pod kątem doskonalenia programu studiów;
3. analiza i ocena organizacji studenckich praktyk zawodowych w kraju i za granicą;
4. analiza i ocena procesu dyplomowania;
5. analiza i ocena warunków prowadzenia studiów, szczególnie w odniesieniu do zajęć o charakterze praktycznym

W ramach WSZJK w ANS w Pile utworzona została Księga procesów (zatwierdzona w roku 2024), która w siedmiu zbiorach (procesach) zawiera łącznie 16 procedur. Każda z procedur posiada m.in. schemat postępowania, cel, zakres oraz uczestników procedury. Wszystkie dokumenty odnoszące się do WSZJK w ANS w Pile (m.in. księga procesów, raporty samooceny jakości kształcenia) dostępne są na stronie internetowej Uczelni.

Projektowanie, zatwierdzanie, zmiany oraz wycofywanie programu studiów w Uczelni dokonywane w sposób formalny, w oparciu o obowiązujące procedury WSZJK (procedury P01-01 Projektowanie, opiniowanie i zatwierdzanie programu studiów; P01-02 Opracowanie i zatwierdzanie sylabusu do przedmiotu ujętego w programie studiów; P02-01 Roczny przegląd, ocena i doskonalenie jakości kształcenia na kierunku studiów). Potwierdzeniem stosowania przyjętych w Uczelni zasad mogą być m.in. następujące dokumenty:

- uchwała nr XXXVIII/133/24 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie uchwalenia programu studiów I stopnia na kierunku ekonomia o profilu praktycznym;
- uchwała nr XXXVIII/134/24 Senatu Akademii Nauk Stosowanych im. Stanisława Staszica w Pile z dnia 23 maja 2024 r. w sprawie uchwalenia programu studiów II stopnia na kierunku ekonomia o profilu praktycznym.

Wszystkie zmiany w zakresie programu studiów (czy wycofania programu studiów) każdorazowo odbywają się w sposób formalny (poprzez uchwałę senatu, które dostępne są na stronie internetowej. W trakcie wizytacji Uczelnia przedstawiła wyniki prac Komisji Jakości Kształcenia Kierunku Studiów Ekonomia, w następstwie których wprowadzono do programu studiów modyfikacje tj.

1. wykaz zmian w programie studiów pierwszego stopnia dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2024/2025 (zatwierdzonych uchwałą nr XXXVIII/133/24 Senatu ANS w Pile z dnia 23 maja 2024 r.):
 - a. zmiana formy zajęć *ekonometria*;
 - b. zmiana przedmiotowych efektów uczenia się z praktyki zawodowej dla specjalności *rachunkowość i doradztwo podatkowe*;
 - c. zmiana liczby godzin z zajęć *zastosowanie metod ilościowych w analizach mikro- i makroekonomicznych i analiza ekonomiczna*;
 - d. dodanie nowych zajęć *wprowadzenie do wykorzystania narzędzi AI i BigData w ekonomii*;
2. wykaz zmian w programie studiów drugiego stopnia dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się od roku akademickiego 2024/2025 (zatwierdzonych uchwałą nr XXXVIII/134/24 Senatu ANS w Pile z dnia 23 maja 2024 r.):
 - a. zmiana form zajęć *prognozowanie gospodarcze, wnioskowanie statystyczne*;

- b. zmiana zajęć ćwiczeniowych na zajęcia laboratoryjne z zajęć *makroekonomia zaawansowana*;
- c. zmiany w metodach weryfikacji i oceny osiągnięcia przedmiotowych efektów uczenia się zajęć *makroekonomia zaawansowana*;
- d. zmiana treści programowych z zajęć *makroekonomia zaawansowana*.

W programie studiów kierunku ekonomia, innowacje dydaktyczne, osiągnięcia nowoczesnej dydaktyki akademickiej oraz współczesna technologia informacyjno-komunikacyjna, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość, uwzględnione zostały w odpowiednim zakresie dla specyfiki kierunku. W proces dydaktyczny wdrożone zostały narzędzia informacyjno-komunikacyjne, w tym narzędzia i techniki kształcenia na odległość. W procesie kształcenia na kierunku ekonomia jest wykorzystywana platforma umożliwiającą prowadzenie kształcenia na odległość w trybie zajęć synchronicznych (MS Teams) oraz platforma e-learningowa, dzięki którym możliwe jest udostępnianie materiałów dydaktycznych oraz realizacja szkoleń i testów on-line.

Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. Zasady rekrutacji określone są w odpowiedniej uchwale Senatu w sprawie warunków rekrutacji na konkretny rok akademicki. Proces rekrutacji sformalizowany jest również procedurami WSZJK (procedury P03-01 Rekrutacja kandydatów na zasadach ogólnych; P03-02 Rekrutacja kandydatów na podstawie wewnętrznego systemu potwierdzania efektów uczenia się RPL).

W ANS w Pile realizowana jest systematyczna ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści programowe, metody kształcenia, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów (w oparciu o system ELA). Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji. Biorą w niej udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni. Uczelnia w trakcie wizytacji przedstawiła szereg dowodów na prowadzenie takich analiz (m.in. raporty samooceny jakości kształcenia w ANS w Pile w latach 2012-2024). Ponadto zespołowi oceniającemu PKA przekazano do wglądu m.in. opinie 8 przedstawicieli przedsiębiorstw i instytucji na temat projektowanego programu studiów drugiego stopnia oraz wprowadzanych zmian w programie studiów pierwszego i drugiego stopnia. Wnioski z systematycznej oceny programu studiów są wykorzystywane do ustawicznego doskonalenia programów nauczania, jak również w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, najnowszych osiągnięć dydaktycznych oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Należy przyjąć, że przedstawione przez Uczelnię wyniki ewaluacji programu studiów oraz warunków jego realizacji na kierunku ekonomia potwierdzają realizację zadań wynikających z zapisów WSZJK.

Pomimo przyjętych w Uczelni formalnych zapisów WSZJK występuje szereg nieprawidłowości w jego funkcjonowaniu. Przyjęte rozwiązania nie zapobiegają powstawaniu tychże nieprawidłowości m.in. w zakresie zgodności efektów uczenia się sformułowanych dla wizytowanego kierunku studiów z Polską Ramą Kwalifikacji; osiągania przez studentów realizujących treści programowe (obligatoryjnych i do wyboru) wszystkich zakładanych efektów uczenia się; obsady zajęć dydaktycznych. Kwestie te wymagają korekty.

Jakość kształcenia na kierunku ekonomia jest cyklicznie oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną. Kierunek ekonomia w ANS w Pile był dotychczas wizytowany czterokrotnie, ostatnio w roku 2019. W

uchwale nr 147/2019 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 28 marca 2019 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ekonomia prowadzonym w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Stanisława Staszica w Pile na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym, każde z ośmiu kryteriów jakościowych uzyskało ocenę „w pełni”.

Reasumując, oceniając wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia w ANS w Pile należy uwzględnić szereg kwestii, w tym przyjęte wewnętrzne rozwiązania formalno-prawne, stosowane instrumenty i procedury oraz dotychczasową skuteczność funkcjonowania systemu. Przeprowadzone przez zespół oceniający PKA analizy wskazują jednoznacznie, że podejmowane działania są jedynie częściowo skuteczne. Nie antycypują one ani też nie rozwiązują niektórych uchybień wskazanych w opisie kryteriów 1, 2 i 4. Zatem niezbędne jest wdrożenie działań naprawczych, które wyeliminują zidentyfikowane obszary niedoskonałości.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeśli dotyczy)

Nie dotyczy

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Akademii Nauk Stosowanych im. S. Staszica zostały formalnie przyjęte oraz wdrożone procedury związane z funkcjonowaniem Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia. Przeprowadzona aktualizacja programu studiów jest wynikiem dążenia władz Uczelni do stałego podnoszenia jakości kształcenia i dostosowania programu do zmian rynku pracy i oczekiwań interesariuszy z otoczenia społeczno-gospodarczego. System zapewniania jakości kształcenia ukierunkowany jest na ocenę realizacji osiągania efektów uczenia się i doskonalenie programu studiów, a także podnoszenie jakości nauczania. Jakość kształcenia na kierunku podlega systematycznemu doskonaleniu. Podejmowane działania są jednak jedynie częściowo skuteczne. Nie antycypują one ani też nie rozwiązują niektórych uchybień. Z uwagi na zalecenia wskazane przy opisie kryteriów 1, 2 i 4 ocena skuteczności funkcjonowania systemu jest jedynie częściowo pozytywna, co wymaga podjęcia działań o charakterze naprawczym. Konieczne jest wyeliminowanie zdiagnozowanych błędów oraz realna implementacja rozwiązań modyfikujących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Rekomendacje

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się podjęcie działań naprawczych zapobiegających występowaniu nieprawidłowości wskazanych w opisie kryteriów 1, 2 i 4, które stanowią podstawę do obniżenia oceny spełnienia kryterium 10.

5. Załączniki: